

Bruxelles, 19. rujna 2022.
(OR. en)

12573/22

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0278(COD)**

**MI 672
COMPET 717
IND 349
IA 138
CODEC 1320**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	19. rujna 2022.
Za:	Glavno tajništvo Vijeća
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 459 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2679/98

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 459 final.

Priloženo: COM(2022) 459 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.9.2022.
COM(2022) 459 final

2022/0278 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uspostavi Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i stavljanju
izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2679/98**

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2022) 323 final} - {SWD(2022) 288 final} - {SWD(2022) 289 final} -
{SWD(2022) 290 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Jedinstveno tržište jedno je od najvećih prednosti EU-a i čini okosnicu gospodarskog rasta i blagostanja u EU-u. Nedavne krize, kao što su pandemija bolesti COVID-19 ili ruska invazija na Ukrajinu, razotkrile su postojanje određene ranjivosti jedinstvenog tržišta i njegovih lanaca opskrbe u slučaju nepredviđenih poremećaja i istodobno pokazale koliko europsko gospodarstvo i svi njegovi dionici ovise o jedinstvenom tržištu koje dobro funkcionira. Osim geopolitičke nestabilnosti, u budućnosti bi i klimatske promjene i posljedične prirodne katastrofe, gubitak bioraznolikosti te globalna gospodarska nestabilnost mogle dovesti do drugih, novih izvanrednih okolnosti. Zbog toga treba zajamčiti funkcioniranje jedinstvenog tržišta tijekom izvanrednih okolnosti.

Kriza može imati dvojak učinak na jedinstveno tržište. S jedne strane, kriza može dovesti do pojave prepreka slobodnom kretanju unutar jedinstvenog tržišta i time poremetiti njegovo funkcioniranje. S druge strane, kriza može povećati nestašice robe i usluga relevantnih u slučaju krize ako je jedinstveno tržište fragmentirano i ne funkcionira. Slijedom toga, brzo može doći do prekida u lancima opskrbe te se poduzeća mogu suočiti s poteškoćama u nabavi, isporuci ili prodaji robe i usluga. Dolazi do poremećaja u pristupu potrošača ključnim proizvodima i uslugama. Nedostatak informacija i nedovoljna pravna jasnoća dodatno pogoršavaju učinak tih poremećaja. Osim izravnih društvenih rizika prouzročenih krizom, građani, a osobito ranjive skupine, suočavaju se s jakim negativnim gospodarskim učincima. Stoga se ovim Prijedlogom nastoje riješiti dva zasebna, ali međusobno povezana problema: prepreke slobodnom kretanju robe, usluga i osoba u kriznim vremenima te nestašice robe i usluga relevantnih u slučaju krize.

U okviru Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu (SMEI) – u bliskoj suradnji sa svim državama članicama i uz primjenu drugih postojećih kriznih instrumenata EU-a – uspostaviti će se jaka i agilna upravljačka struktura te paket usmjerenih instrumenata kako bi se zajamčilo neometano funkcioniranje jedinstvenog tržišta u budućim krizama bilo koje vrste. Pritom vjerojatno neće biti potrebna istodobna primjena svih instrumenata uključenih u ovaj Prijedlog. Umjesto toga, svrha je Prijedloga pripremiti EU na budućnost i staviti mu na raspolaganje sredstva koja bi se mogla pokazati potrebnima u određenoj kriznoj situaciji koja ozbiljno utječe na jedinstveno tržište.

Europsko vijeće izjavilo je u svojim zaključcima od 1. i 2. listopada 2020.¹ da će EU iz pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 izvući pouke te se pozabaviti preostalom fragmentacijom, preprekama i nedostacima na jedinstvenom tržištu pri suočavanju s izvanrednim okolnostima. Komisija je u komunikaciji „Ažuriranje nove industrijske strategije”² najavila uvođenje instrumenta za osiguravanje slobodnog kretanja osoba, robe i usluga te veće transparentnosti i koordinacije u kriznim vremenima. Inicijativa je dio programa rada Komisije za 2022.³ Europski parlament pozitivno je reagirao na plan Komisije da predstavi Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i pozvao Komisiju da

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/45912/021020-euco-final-conclusions-hr.pdf>

² COM(2021) 350 final.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2022-commission-work-programme-key-documents_en

razradi taj instrument kao pravno obvezujući strukturni instrument kojim bi se zajamčilo slobodno kretanje osoba, robe i usluga u slučaju budućih kriza⁴.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

U nizu pravnih instrumenata EU-a utvrđuju se odredbe koje su relevantne za opće upravljanje krizama. S druge strane, u određenim okvirima EU-a i nedavno donesenim prijedlozima Komisije utvrđuju se konkretnije mjere koje su usmjerene na određene aspekte upravljanja krizama ili su relevantne za određene sektore. Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu primjenjivat će se bez dovođenja u pitanje odredaba predviđenih tim usmjerenim instrumentima za upravljanje krizama, za koje se smatra da važe kao *lex specialis*. Iz područja primjene inicijative u prvom su redu isključene financijske usluge, lijekovi, medicinski proizvodi ili druge medicinske protumjere i proizvodi za sigurnost hrane jer u tim područjima postoje posebni okviri relevantni u slučaju krize.

Međudjelovanje s horizontalnim mehanizmima za odgovor na krize

Mehanizam za integrirani politički odgovor na krizu (IPCR)⁵ jedan je od horizontalnih mehanizama za odgovor na krize⁶. Predsjedništvo Vijeća EU-a koristi se IPCR-om radi olakšavanja razmjene informacija i političke koordinacije među državama članicama pri odgovoru na složene krize. IPCR je prvi put primijenjen u listopadu 2015., i to za pomno praćenje izbjegličke i migracijske krize, te je imao ključnu ulogu u praćenju i jačanju odgovora na tu krizu uz izvješćivanje Odbora stalnih predstavnika (Coreper), Vijeća i Europskog vijeća. Primjenom IPCR-a upravljalo se odgovorom Unije na velike krize uzrokovane kibernetičkim napadima, prirodnim katastrofama ili hibridnim prijetnjama. U novije se vrijeme IPCR primjenjivao nakon izbijanja pandemije bolesti COVID-19 i okrutne ruske agresije na Ukrajinu.

Još jedan mehanizam EU-a za opći odgovor na krize je Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i njegov Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije (ERCC)⁷. ERCC je središnji operativni centar Komisije koji radi 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, a zadaće su mu pružanje prvog odgovora na hitne situacije, strateško stvaranje zaliha na razini EU-a za odgovor na hitne situacije (sustav „rescEU”), provođenje procjena rizika od katastrofa, izrada scenarija, ostvarivanje ciljeva otpornosti na katastrofe, izrada pregleda rizika od prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem za cijeli EU te provođenje drugih mjera prevencije i pripravnosti kao što su osposobljavanje i vježbe.

Međudjelovanje s horizontalnim mehanizmima jedinstvenog tržišta

Kad je to primjereno i potrebno, trebalo bi osigurati koordinaciju između djelovanja u okviru Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i aktivnosti Radne skupine za osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta (SMET). U prvom redu, Komisija je dužna prepreke o kojima je obaviještena i koje dovode do znatnih poremećaja u slobodnom kretanju strateške robe i usluga prosljeđivati na raspravu/preispitivanje Radnoj skupini za osiguravanje primjene pravila jedinstvenog tržišta (SMET).

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Međudjelovanje s mjerama usmjerenima na posebne aspekte upravljanja krizama

⁴ Rezolucija Europskog parlamenta od 17. veljače 2022. o suzbijanju nezarinskih i neporeznih prepreka na jedinstvenom tržištu (2021/2043(INI)).

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/ipcr-response-to-crises/>

⁶ Službeno je uspostavljen Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2018/1993 od 11. prosinca 2018. o aranžmanima EU-a za integrirani politički odgovor na krizu, i to na temelju već postojećih aranžmana.

⁷ Uspostavljeni su Odlukom br. 1313/2013/EU, kojom se uređuje funkcioniranje Mehanizma Unije za civilnu zaštitu.

Prethodno navedene horizontalne mehanizme za odgovor na krize dopunjuju konkretnije mjere koje su usmjerene na posebne aspekte jedinstvenog tržišta, kao što su slobodno kretanje robe te zajednička pravila o izvozu ili javnoj nabavi.

Jedan je takav okvir Uredba (EZ) br. 2679/98 kojom se uspostavlja mehanizam za odgovor radi otklanjanja prepreka slobodnom kretanju robe koje se mogu pripisati određenoj državi članici i koje dovode do teških poremećaja i zahtijevaju neposredno djelovanje („Uredba o jagodama”)⁸. Tom se uredbom predviđa uspostavljanje mehanizma obavješćivanja te sustava razmjene informacija između država članica i Komisije. (Više pojedinosti vidjeti u odjeljcima 8.1. i 8.2.)

Uredbom o zajedničkim pravilima za izvoz⁹ Komisiji se dopušta da određene kategorije proizvoda koji se izvoze izvan EU-a podvrgne nadzoru izvoza ili da uvjetuje takav izvoz dobivanjem odobrenja za izvoz. Komisija je na toj osnovi podvrgnula nadzoru izvoz određenih cjepiva i djelatnih tvari koje se koriste za proizvodnju takvih cjepiva¹⁰.

Ostale gospodarske mjere uključuju pregovarački postupak i povremenu zajedničku nabavu koju Komisija provodi u ime država članica¹¹.

Međudjelovanje s posebnim sektorskim kriznim mjerama

U određenim okvirima EU-a utvrđuju se konkretnije mjere koje su usmjerene samo na određene posebne aspekte upravljanja krizama ili se odnose samo na određene posebne sektore.

U komunikaciji Komisije „Plan za nepredvidive situacije za osiguravanje opskrbe hranom i sigurnosti opskrbe hranom”¹² izvlače se pouke stečene tijekom pandemije bolesti COVID-19 i prijašnjih kriza radi jačanja koordinacije i upravljanja krizama uključujući pripravnost. U tu se svrhu u planu za nepredvidive situacije utvrđuju ključna načela koja se moraju poštovati kako bi se osigurala opskrba hranom i sigurnost opskrbe hranom ako dođe do budućih kriza. Kako bi osigurala provedbu plana za nepredvidive situacije i njegovih ključnih načela, Komisija je istodobno uspostavila Europski mehanizam za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom (EFSCM), a to je skupina sastavljena od predstavnika država članica EU-a i trećih zemalja te dionika u lancima opskrbe hranom pod predsjedanjem Komisije i sa zadaćom jačanja koordinacije te razmjene podataka i primjera iz prakse. EFSCM se prvi put sastao u ožujku 2022. radi rasprave o učincima rasta cijena energije i ulaznih elemenata te rasprave o posljedicama koje invazija Rusije na Ukrajinu ima na opskrbu hranom i sigurnost opskrbe hranom. Transparentnost i protok informacija u prehrambenom sektoru osiguravaju se i u okviru drugih foruma, kao što su promatračke skupine za tržišta i skupine za civilni dijalog.

Cilj je Komunikacije Komisije „Plan za krizne situacije za prometni sektor”¹³ osigurati pripravnost na krize i kontinuitet poslovanja u prometnom sektoru. Tim planom utvrđuje se svojevrsni priručnik za krize koji uključuje paket instrumenata koji se sastoji od deset mjera usmjerenih na ublažavanje negativnih utjecaja na prometni sektor, putnike i unutarnje tržište u slučaju krize. One, među ostalim, uključuju mjere za prilagođavanje zakonodavstva EU-a o prometu radi savladavanja kriznih situacija, osiguravanje odgovarajuće potpore prometnom

⁸ Uredba Vijeća (EZ) br. 2679/98 od 7. prosinca 1998. o funkcioniranju unutarnjeg tržišta u odnosu na slobodno kretanje robe među državama članicama, *SL L 337, 12.12.1998., str. 8.*

⁹ Uredba (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015.

¹⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/2071 od 25. studenoga 2021.

¹¹ Mogu se donijeti na temelju Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ.

¹² COM(2021) 689 final.

¹³ COM(2022) 211 final.

sektoru, osiguravanje slobodnog kretanja robe, usluga i osoba, razmjenu informacija o prijevozu, provjeru pripravnosti prometnog sektora za krizne situacije koja se provodi u stvarnim životnim situacijama itd.¹⁴

U Uredbi (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda¹⁵ (Uredba o ZOT-u) te povezanoj uredbi o ZOT-u proizvoda ribarstva¹⁶ predviđa se pravna osnova za prikupljanje relevantnih informacija od država članica radi povećanja transparentnosti tržišta¹⁷.

U Uredbi (EU) 2021/1139 1308/2013 o uspostavi Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu¹⁸ (Uredba o EFPRA-i) predviđa se pravna osnova za pružanje potpore sektoru ribarstva i akvakulture u slučaju izvanrednih događaja koji uzrokuju znatan poremećaj tržišta.

Uredbom (EU) 2021/953 o uvođenju EU digitalne COVID potvrde¹⁹ utvrđuje se zajednički okvir za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju ili preboljenju bolesti COVID-19 radi olakšavanja slobodnog kretanja građana EU-a i članova njihovih obitelji tijekom pandemije bolesti COVID-19. Nadalje, Vijeće je, na temelju prijedloga Komisije, donijelo posebne preporuke o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovora na pandemiju bolesti COVID-19²⁰. Komisija je u svojem izvješću o građanstvu za 2020.²¹ najavila i da namjerava preispitati smjernice iz 2009. o slobodnom kretanju kako bi poboljšala pravnu sigurnost za građane EU-a koji ostvaruju svoja prava na slobodno kretanje i osigurala djelotvorniju i ujednačeniju primjenu zakonodavstva o slobodnom kretanju u cijelom EU-u. Te preispitane smjernice trebale bi, među ostalim, obuhvaćati primjenu mjera ograničavanja slobodnog kretanja, osobito onih koje se uvode zbog pitanja javnog zdravlja.

U Uredbi (EU) 2022/123 o pojačanoj ulozi Europske agencije za lijekove u pripravnosti za krizne situacije i upravljanju njima u području lijekova i medicinskih proizvoda predviđa se okvir za praćenje i ublažavanje mogućih i stvarnih nestašica lijekova odobrenih na središnjoj i

¹⁴ Dodatne mjere uključuju: upravljanje izbjegličkim tokovima i repatrijaciju putnika i radnika u prometnom sektoru, osiguravanje minimalne povezanosti i zaštite putnika, jačanje koordinacije prometnih politika putem Mreže nacionalnih kontaktnih točaka za promet, poboljšanje kibersigurnosti i suradnju s međunarodnim partnerima.

¹⁵ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007, *SL L 347, 20.12.2013., str. 671*.

¹⁶ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000, *SL L 354, 28.12.2013., str. 1*.

¹⁷ Nakon ruske invazije na Ukrajinu obveza država članica da dostavljaju mjesečne obavijesti o stanju zaliha žitarica uključena je u izmjenu Provedbene uredbe Komisije (EU) 2017/1185 od 20. travnja 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu uredbi (EU) br. 1307/2013 i (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dostavljanja informacija i dokumenata Komisiji te o izmjeni i stavljanju izvan snage nekoliko uredbi Komisije, *SL L 171, 4.7.2017., str. 113*.

¹⁸ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007, *SL L 347, 20.12.2013., str. 671*.

¹⁹ Uredba (EU) 2021/953 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2021. o okviru za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju i preboljenju bolesti COVID-19 (EU digitalna COVID potvrda) radi olakšavanja slobodnog kretanja tijekom pandemije bolesti COVID-19, *SL L 211, 15.6.2021., str. 1*.

²⁰ Preporuka Vijeća (EU) 2020/1475 od 13. listopada 2020. o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, *SL L 337, 14.10.2020., str. 3. i njezina naknadna ažuriranja*.

²¹ COM(2020) 730 final.

nacionalnoj razini za primjenu kod ljudi koji se smatraju ključnima za otklanjanje određenog „izvanrednog stanja u području javnog zdravlja” ili „događaja velikih razmjera”²².

Naposljetku, Komisija je odlukom od 16. rujna 2021. osnovala tijelo za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize²³ sa zadaćom koordiniranog djelovanja na razini Unije radi odgovora na zdravstvene krize, što uključuje praćenje potreba te brz razvoj, proizvodnju, nabavu i pravednu distribuciju medicinskih protumjera.

Međudjelovanje s tekućim inicijativama

Istodobno, niz inicijativa koje su nedavno predložene i o kojima se trenutačno vodi rasprava odnose se na aspekte relevantne za odgovor i pripravnost na krize. Međutim, te inicijative imaju ograničeno područje primjene koje obuhvaća određene vrste kriznih scenarija i nisu namijenjene uspostavljanju općeg horizontalnog okvira za upravljanje krizama. U mjeri u kojoj te inicijative uključuju sektorski okvir za odgovor i pripravnost na krize taj će okvir, kao *lex specialis*, imati prednost u odnosu na Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Komisijinim Prijedlogom uredbe o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1082/2013/EU („Odluka o prekograničnim prijetnjama zdravlju”)²⁴ nastoji se pojačati okvir EU-a za zdravstvenu sigurnost te uloga ključnih agencija EU-a u području pripravnosti i odgovora na krize s obzirom na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju²⁵. Donošenjem tog prijedloga pojačat će se planiranje pripravnosti i odgovora te epidemiološki nadzor i praćenje, poboljšat će se dostavljanje podataka te će se pojačati intervencije EU-a.

Komisijinim Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 851/2004 osnovan je Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti²⁶.

Komisijinim Prijedlogom uredbe Vijeća o okviru mjera za osiguranje isporuke medicinskih protumjera potrebnih tijekom krize u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja na razini Unije²⁷ predviđaju se instrumenti za odgovor na krizu kao što su zajednička nabava, obvezni zahtjevi za informacije upućeni poduzećima o njihovim proizvodnim kapacitetima te prenamjena proizvodnih linija u slučaju javnozdravstvenih kriza nakon proglašenja izvanrednog stanja u području javnog zdravlja. U slučaju proglašenja izvanrednog stanja na razini EU-a pokrenula bi se pojačana koordinacija te omogućili razvoj, stvaranje zaliha i nabava proizvoda relevantnih u slučaju krize. Taj prijedlog obuhvaća medicinske protumjere koje se definiraju kao lijekovi za primjenu kod ljudi, medicinski proizvodi i druga roba ili usluge koji su potrebni u svrhu pripravnosti i odgovora na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju.

Komisijinim Prijedlogom europskog akta o čipovima²⁸ nastoji se ojačati europski ekosustav poluvodiča. Važan stup te strategije uspostavljanje je mehanizma za koordinirano praćenje i odgovor na nestašice u opskrbi poluvodičima, kojim se nastoje predvidjeti bilo kakvi budući

²² Uredba (EU) 2022/123 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. siječnja 2022. o pojačanoj ulozi Europske agencije za lijekove u pripravnosti za krizne situacije i upravljanju njima u području lijekova i medicinskih proizvoda, *SL L 20, 31.1.2022., str. 1.*

²³ C(2021) 6712 final.

²⁴ COM(2020) 727 final.

²⁵ Pojam „prekogranično” shvaća se tako da obuhvaća svaku situaciju koja utječe na više država članica („preko granica”) kao i konkretnije svaku situaciju koja utječe na regije u dvjema državama članicama ili u više država članica koje imaju zajedničku granicu („pogranične regije”).

²⁶ COM(2020) 726 final.

²⁷ COM(2021) 577 final.

²⁸ COM(2022) 46 final.

poremećaji u lancu opskrbe i brzo odgovoriti na njih primjenom namjenskog paketa mjera za izvanredne situacije, u suradnji s državama članicama i međunarodnim partnerima. Taj planirani mehanizam posebno je namijenjen mogućim poluvodičkim krizama i primjenjivat će se na isključiv način ako se aktivira režim za krizne situacije.

Komisijinim Prijedlogom akta o podacima²⁹ omogućit će se tijelima javnog sektora da pristupaju podacima u posjedu subjekata iz privatnog sektora koji su potrebni u iznimnim okolnostima, ponajprije u svrhu izvršavanja zakonskih ovlasti ako podaci nisu na drugi način dostupni ili u slučaju izvanrednog stanja (tj. iznimne situacije koja negativno utječe na stanovništvo Unije, države članice ili njezina dijela, uz opasnost od ozbiljnih i trajnih posljedica na životne uvjete ili gospodarsku stabilnost ili znatne degradacije gospodarske imovine u Uniji ili predmetnim državama članicama).

Komisijinim prijedlogom izmjene Zakonika o schengenskim granicama³⁰ nastoji se osigurati pružanje zajedničkog odgovora na unutarnjim granicama u slučajevima prijetnji koje utječu na većinu država članica. Predloženom izmjenom uvest će se i postupovna jamstva u slučaju jednostranog ponovnog uvođenja nadzora unutarnjih granica i predvidjeti primjena mjera ublažavanja i posebnih zaštitnih mjera za prekogranične regije u slučajevima ponovnog uvođenja nadzora unutarnjih granica. Takav granični nadzor osobito utječe na osobe koje prelaze granice radi svakodnevnih životnih potreba (posao, obrazovanje, zdravstvena skrb, obiteljski posjeti), kao što se pokazalo tijekom pandemije bolesti COVID-19. Tim se prijedlogom promiče pojačana primjena djelotvornih alternativnih mjera za otklanjanje utvrđenih prijetnji unutarnjoj sigurnosti ili javnom poretku umjesto nadzora unutarnjih granica, na primjer pojačanih kontrola koje provode policija ili druga tijela u pograničnim regijama, koje podliježu određenim uvjetima. Taj prijedlog uključuje i mogućnost da Vijeće brzo donese obvezujuća pravila kojima se utvrđuju privremena ograničenja putovanja na vanjskim granicama za državljane trećih zemalja u slučaju prijetnje javnom zdravlju. U njemu se pojašnjava i koje mjere države članice mogu poduzimati radi djelotvornog upravljanja vanjskim granicama EU-a u slučaju pojave migranata koje su treće zemlje instrumentalizirale u političke svrhe.

Prijedlog direktive o otpornosti kritičnih subjekata, koji je Komisija donijela u prosincu 2020.³¹, ima kao cilj povećati otpornost subjekata koji pružaju usluge ključne za održavanje vitalnih društvenih funkcija ili važnih gospodarskih djelatnosti u EU-u. Tom se inicijativom nastoji uspostaviti sveobuhvatan okvir za potporu državama članicama u osiguravanju da kritični subjekti koji pružaju ključne usluge budu sposobni sprečavati incidente sa znatnim negativnim učinkom, kao što su prirodne opasnosti, nesreće ili terorizam, pružati zaštitu od njih, odgovarati na njih, oduprijeti im se, ublažavati ih i apsorbirati, prilagoditi im se i oporaviti od njih. Ta će direktiva obuhvaćati jedanaest ključnih sektora, uključujući energetske, prometni, bankarski i zdravstveni sektor.

U Zajedničkoj komunikaciji od 18. svibnja 2022. o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima utvrđeno je nekoliko problema, kao što je sposobnost obrambene tehnološke i industrijske baze EU-a (kao i globalne obrambene tehnološke i industrijske baze) da zadovolji predstojeće potrebe država članica za javnom nabavom u području obrane, te je predloženo nekoliko mjera.

U kontekstu revizije Direktive 2001/95/EZ o općoj sigurnosti proizvoda, Komisija namjerava razmotriti pitanja o tome mogu li se, i u kojoj mjeri ili na koji način, problemi povezani s

²⁹ COM(2022) 68 final.

³⁰ COM(2021) 891 final.

³¹ COM(2020) 829 final.

proizvodnjom obuhvaćeni skupnim pravilima koji se odnose na robu obuhvaćenu raznim režimima usklađenih propisa rješavati u posebnom kontekstu neusklađene robe.

Usklađenost s vanjskim djelovanjem EU-a

Europska služba za vanjsko djelovanje podupirat će Visokog predstavnika u obavljanju njegove funkcije koordiniranja vanjskog djelovanja Unije unutar Komisije, koju on obavlja kao potpredsjednik Komisije. Delegacije Unije pod vodstvom Visokog predstavnika obavljat će svoje funkcije vanjskih predstavnika Unije i pomagati, prema potrebi, u vođenju vanjskih dijaloga.

Međudjelovanje s ostalim instrumentima

Komisija može, primjenom Instrumenta za tehničku potporu³², pružiti potporu državama članicama u osmišljavanju i provedbi reformi radi predviđanja prirodnih kriza ili kriza uzrokovanih ljudskim djelovanjem koje pogađaju jedinstveno tržište te pripreme na te krize ili odgovora na njihove posljedice.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlog se temelji na člancima 114., 21. i 45. UFEU-a.

U kontekstu određene krize jedinstveno tržište može biti pogođeno i pojavom određenih poremećaja i nestašica svojstvenih predmetnoj krizi kao i mogućim ograničenjima slobodnog kretanja robe, usluga i osoba unutar EU-a, koji se mogu pojaviti u okviru pokušaja da se riješi predmetna kriza. Opći je cilj ove inicijative utvrditi mehanizme i postupke kojima bi se omogućili priprema na moguće krize i poremećaje u ispravnom funkcioniranju jedinstvenog tržišta te njihovo otklanjanje. Tim se mjerama ujedno nastoje što više smanjiti prepreke slobodnom kretanju unutar EU-a u kriznim vremenima. Mjere koje se odnose na slobodno kretanje robe i slobodu pružanja usluga obuhvaćene su pravnom osnovom unutarnjeg tržišta, no za odredbe o slobodnom kretanju osoba u ovoj Uredbi potrebno je dodatno se pozvati na članke 21. i 45. UFEU-a. U slučaju krize koja utječe na lance opskrbe na jedinstvenom tržištu potrebno je poduzeti mjere kako bi se otklonile sve utvrđene nestašice i kako bi se u cijelom EU-u zajamčila dostupnost robe i usluga kritično potrebnih tijekom krize.

Nizom mjera iz ovog prijedloga odstupa se od važećeg zakonodavstva EU-a o usklađivanju ili ga se dopunjuje, i to na temelju opće pravne osnove unutarnjeg tržišta. Mjere kao što su olakšavanje povećanja proizvodnih kapaciteta za robu i aktivnosti pružanja usluga relevantnih u slučaju krize, ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola, davanje prednosti određenim narudžbama te stvaranje i distribucija strateških rezervi po svojoj su prirodi izvanredne i njima se nastoji osigurati pružanje usklađenog odgovora na buduće krize i izbjeći fragmentaciju jedinstvenog tržišta. Ako postoje znatni rizici za funkcioniranje jedinstvenog tržišta ili u slučaju ozbiljne nestašice robe od strateške važnosti ili iznimno visoke potražnje za tom robom, mjere na razini EU-a kojima se nastoji osigurati dostupnost proizvoda relevantnih u slučaju krize, kao što su strateške rezerve ili prioritetne narudžbe, mogle bi se pokazati neophodnima za povratak na normalno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Za takve se mjere primjenjuje postupan pristup koji se provodi u koracima, dok pribjegavanje mjerama koje su u većoj mjeri obvezujuće slijedi ako gospodarski subjekti ne djeluju kako bi riješili predmetnu krizu.

³² Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX:32021R0240>.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Gospodarske djelatnosti na cijelom jedinstvenom tržištu duboko su integrirane. Sve je češća interakcija među poduzećima, pružateljima usluga, klijentima, potrošačima i radnicima iz različitih država članica koji se oslanjaju na svoja prava slobodnog kretanja. Iskustvo iz prijašnjih kriza pokazalo je da su proizvodni kapaciteti u EU-u često neravnomjerno raspoređeni. Istodobno, u vrijeme krize, potražnja za robom i uslugama relevantnima u slučaju krize na cijelom području EU-a može isto tako biti neravnomjerno raspoređena jer su neke regije EU-a nerazmjerno osjetljive na poremećaje u lancima opskrbe ili izložene tim poremećajima, a to su ponajprije najudaljenije regije EU-a³³, koje su tisućama kilometara udaljene od kontinentalne Europe. Cilj osiguravanja neometanog i neporemećenog funkcioniranja jedinstvenog tržišta ne može se ostvariti jednostranim nacionalnim mjerama. Nadalje, čak i ako bi se mjerama koje bi pojedinačno donosile države članice moglo u određenoj mjeri na nacionalnoj razini otkloniti nedostatke proizašle iz krize, zapravo je vjerojatnije da bi se takvim mjerama dodatno pogoršala predmetna kriza na razini cijelog EU-a zbog stvaranja dodatnih prepreka slobodnom kretanju i/ili dodatnog pritiska na proizvode već pogođene nestašicama.

Uvođenje pravila kojima se uređuje funkcioniranje jedinstvenog tržišta u zajedničkoj je nadležnosti EU-a i država članica. Već postoji mnogo okvira EU-a kojima se uređuju razni aspekti jedinstvenog tržišta i koji pridonose njegovu neometanom funkcioniranju propisivanjem usklađenih pravila koja se primjenjuju na svim državnim područjima država članica. Međutim, postojećim okvirima EU-a općenito se propisuju pravila koja se odnose na svakodnevno funkcioniranje jedinstvenog tržišta, izvan posebnih kriznih scenarija. Trenutačno ne postoje nikakva horizontalna pravila ni mehanizmi koji obuhvaćaju aspekte kao što su planiranje za nepredvidive situacije, predviđanje i praćenje kriza te mjere za odgovor na krize, koji bi se usklađeno primjenjivali u svim gospodarskim sektorima i na cijelom jedinstvenom tržištu.

Cilj je Instrumenta za izvanredne okolnosti osigurati koordinirani pristup za predviđanje, pripremu i odgovor na krize koje imaju značajne prekogranične učinke ili posebno u pograničnim regijama ili oboje i ugrožavaju funkcioniranje jedinstvenog tržišta, i to u situacijama za koje već ne postoji instrument EU-a ili za koje u okviru postojećih instrumenata nisu predviđene odredbe relevantne za krizu. Uvođenjem mjera za nepredvidive situacije i mjera pojačanog opreza na cijelom jedinstvenom tržištu može se olakšati koordiniranje mjera za odgovor u slučaju krize. Nadalje, takve se mjere mogu nadopunjavati djelotvornom i učinkovitom koordinacijom i suradnjom između Komisije i država članica tijekom krize kako bi se osiguralo poduzimanje najprikladnijih mjera za otklanjanje posljedica krize.

Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu nije namijenjen tomu da se utvrdi detaljni skup odredaba na razini EU-a na koje bi se trebalo isključivo oslanjati u slučaju krize. Umjesto toga, namijenjen je tomu da se utvrdi i osigura usklađena primjena mogućih kombinacija mjera koje se primjenjuju na razini EU-a zajedno s pravilima o koordiniranju mjera koje se poduzimaju na razini država članica. S obzirom na to, mjere koje bi se mogle poduzeti na razini EU-a na temelju Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom

³³ Najudaljenije regije EU-a – Guadeloupe, Francuska Gijana, Martinique, Mayotte, Réunion i Saint-Martin (Francuska), autonomne regije Azori i Madeira (Portugal) i Autonomna zajednica Kanarski otoci (Španjolska) – nalaze se u Atlantskom i Indijskom oceanu, karipskom bazenu i Južnoj Americi. U skladu s člankom 349. UFEU-a te regije mogu ostvarivati pogodnosti od posebnih mjera i prilagođenog zakonodavstva EU-a kako bi se pomoglo u rješavanju glavnih problema s kojima se suočavaju zbog svoje lokacije, udaljenosti, izoliranosti, male veličine te osjetljivosti na klimatske promjene i ekstremne vremenske uvjete.

tržištu provodile bi se u koordinaciji s mjerama za odgovor koje bi donijele države članice te bi se njima nadopunjavale mjere država članica. Kako bi se omogućile takva koordinacija i komplementarnost, u okviru Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu navode se konkretne mjere koje države članice ne bi smjele uvoditi nakon što se na razini EU-a aktiviraju izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

U tom bi kontekstu dodana vrijednost EU-a koja proizlazi iz ovog Instrumenta bila uvođenje mehanizama za brzo i strukturirano komuniciranje između Komisije i država članica, za koordinaciju i razmjenu informacija kad se jedinstveno tržište nađe pod pritiskom te za transparentno i uključivo poduzimanje potrebnih mjera, čime bi se ubrzali postojeći mehanizmi te dodali novi usmjereni instrumenti za krizne situacije. Njime bi se zajamčila i transparentnost na cijelom unutarnjem tržištu, čime bi se osiguralo da poduzeća i građani koji se oslanjaju na prava slobodnog kretanja raspolažu primjerenim informacijama o primjenjivim mjerama u svim državama članicama. Time će se povećati pravna sigurnost koja će poduzećima i građanima omogućiti da donose utemeljene odluke.

Dodatna prednost djelovanja u tom području bila bi osiguravanje instrumenata za otpornost potrebnih EU-u za održavanje konkurentnosti industrije EU-a u geopolitičkom kontekstu u kojem se naši međunarodni partneri i konkurenti već mogu oslanjati na pravne instrumente kojima se omogućuje strukturirano praćenje poremećaja u lancima opskrbe i donošenje mogućih mjera za odgovor kao što su strateške rezerve.

- **Proporcionalnost**

Mjere iz ove Uredbe pažljivo su prilagođene kako bi se osiguralo da ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje njezina cilja osiguravanja neometanog i neporemećenog funkcioniranja jedinstvenog tržišta. Tim se mjerama dopunjuje djelovanje država članica u slučajevima kad se ciljevi Uredbe ne mogu ostvariti jednostranim djelovanjem država članica. U okviru njih uzima se u obzir potreba gospodarskih subjekata da imaju mogućnost upravljanja uobičajenim rizicima u poslovanju, da imaju vlastite planove za nepredvidive situacije i da mogu sami osmišljavati inicijative za rješavanje problema u lancima opskrbe. To se jamči ponajprije obvezama Komisije da se savjetuje s gospodarskim subjektima prije nego što pribjegne uvođenju obveznih mjera za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu kao što su obvezni zahtjevi za informacije i prioritetne narudžbe.

- **Odabir instrumenta**

Inicijativa o Instrumentu za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu donosi se u obliku prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća. Budući da u slučaju odredaba koje se propisuju uredbom nema potrebe da ih države članice prenose u svoja odgovarajuća nacionalna zakonodavstva, ovim konkretnim pravnim instrumentom bilo bi moguće zajamčiti usklađenu primjenu tih odredaba.

Predloženom uredbom uvest će se postupci koji su komplementarni Direktivi o transparentnosti jedinstvenog tržišta ili Direktivi o uslugama i koji će se primjenjivati u režimu za izvanredne okolnosti. Uredbom se pojašnjava odnos između relevantnih pravnih okvira, ali se pritom ne uvode izmjene tih okvira.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Uredba (EZ) br. 2679/98 kojom se uspostavlja mehanizam za odgovor radi otklanjanja prepreka slobodnom kretanju robe koje se mogu pripisati određenoj državi članici i koje

dovode do teških poremećaja i zahtijevaju neposredno djelovanje („Uredba o jagodama”) stavit će se izvan snage. Prema evaluaciji te uredbe, koja je dovršena u listopadu 2019. i potkrijepljena vanjskom studijom, taj se mehanizam rijetko primjenjuje, a njegov sustav za razmjenu informacija nedostatan je jer je prespor i zastario³⁴.

- **Savjetovanja s dionicima**

Kako je prikazano u Prilogu 2. procjeni učinka priloženoj ovom Prijedlogu, aktivnosti **savjetovanja s dionicima** provodile su se u razdoblju od listopada 2021. do svibnja 2022. Aktivnosti savjetovanja obuhvaćale su: **poziv na očitovanje** koji je objavljen na portalu „Iznesite svoje mišljenje” i bio otvoren u razdoblju od 13. travnja do 11. svibnja 2022., **javno savjetovanje** provedeno putem upitnika objavljenog na istom portalu u istom razdoblju, **radionicu s dionicima** održanu 6. svibnja 2022., **anketu koju su provele države članice** u svibnju 2022. i **ciljana savjetovanja** provedena putem sastanaka s državama članicama i određenim dionicima.

Dionici se uvelike slažu s potrebom osiguravanja slobodnog kretanja te veće transparentnosti i koordinacije u kriznim vremenima. Većina iskustava koje su dionici opisali stečena je tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19. Kad je riječ o osiguravanju dostupnosti robe relevantne u slučaju krize, države članice podržale su mjere kao što su koordinacija javne nabave, brzo ocjenjivanje sukladnosti i poboljšani nadzor tržišta. Određen broj država članica izrazio je zabrinutost u pogledu uključivanja širokih mjera za pripravnost na krizu kad se ne nazire nikakva kriza, a da se pritom izričito ne navedu lanci opskrbe na koje su te mjere usmjerene. Dok su neki dionici iz poslovnog sektora izrazili zabrinutost u pogledu obveznih mjera usmjerenih na gospodarske subjekte, drugi su podržali bolju koordinaciju i transparentnost, mjere za osiguravanje slobodnog kretanja radnika, brzo obavješćivanje o nacionalnim mjerama, brze postupke izrade i objavljivanja europskih normi, jedinstvene točke za informiranje na razini EU-a i nacionalnoj razini te provođenje simulacija za izvanredne okolnosti namijenjenih stručnjacima.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Dokazi i podaci korišteni za izradu procjene učinka obuhvaćali su:

- studiju „Učinak pandemije bolesti COVID-19 na unutarnje tržište”, koja je provedena na zahtjev Odbora Europskog parlamenta za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO),
- evaluaciju Uredbe (EZ) br. 2679/98 („Uredba o jagodama”) i njezinu popratnu vanjsku studiju,
- evaluaciju novog zakonodavnog okvira,
- relevantne informacije i/ili dokaze prikupljene u kontekstu izrade postojećih ili predloženih inicijativa i mehanizama EU-a za odgovor na krize, što uključuje aktivnosti savjetovanja ili studije procjene učinka (provedene za npr. Akt o podacima, informacijski instrument jedinstvenog tržišta (SMIT), okvir EU-a za zdravstvenu sigurnost, Zakonik o schengenskim granicama, Plan za nepredvidive situacije za osiguravanje opskrbe hranom i sigurnosti opskrbe hranom, mehanizam za integrirani politički odgovor na krizu (IPCR), Plan za krizne situacije za prometni sektor, Uredbu o EU digitalnoj COVID potvrdi te Preporuku Vijeća (EU) 2020/1475 o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 i njezine izmjene),

³⁴ Kako je ocijenjeno u popratnoj studiji uz evaluaciju i samoj evaluaciji u radnom dokumentu službi Komisije SWD(2019) 371 final od 8. listopada 2019.

- akademske studije i literaturu o učinku prijašnjih kriza na funkcioniranje jedinstvenog tržišta te postojeće dokumente o stajalištima i druge dokumente koje su sastavili relevantni dionici,
- novinske članke i materijale za medije.

Procjena učinka dodatno se temeljila i na informacijama dobivenima u okviru aktivnosti savjetovanja kako je подробно navedeno u sažetom izvješću koje se nalazi u Prilogu 2. Procjeni učinka.

Dokazna osnova izvješća uvelike je ograničena zbog relativno malog broja odgovora na poziv na očitovanje i javno savjetovanje te nepostojanja popratne studije. Kako bi popravila to stanje, Komisija je 6. svibnja 2022. provela radionicu s dionicima na kojoj je sudjelovao velik broj dionika te je provela niz ciljanih savjetovanja, ponajprije s državama članicama i dionicima.

• Procjena učinka

U skladu sa svojom politikom bolje regulative Komisija je provela procjenu učinka³⁵. U okviru procjene učinka procjenjivale su se tri opcije politike u okviru kojih se uspostavljaju upravljačko tijelo te okvir za planiranje za nepredvidive situacije, režim pojačanog opreza i režim za izvanredne okolnosti. Režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu i režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu aktivirali bi se u skladu s posebnim kriterijima i mehanizmima za aktiviranje. Određene mjere iz paketa instrumenata zahtijevale bi dodatnu aktivaciju.

Na temelju analize uzroka problema i praznina u relevantnom sektorskom zakonodavstvu, utvrđeno je osam sastavnih skupova mjera razvrstavanjem mjera u skupove koji se primjenjuju u različitim vremenima (u svako doba, u režimu pojačanog opreza i u režimu za izvanredne okolnosti). Za svaki sastavni skup mjera analizirana su tri pristupa politike u rasponu od nezakonodavnih mjera (pristup 1.), preko hibridnog pristupa (pristup 2.) i sve do sveobuhvatnijeg zakonodavnog okvira (pristup 3.). Na temelju te analize neki ili svi pristupi zadržani su za svaki sastavni skup mjera te su objedinjeni u tri realistične opcije politike koje odražavaju različite razine političke ambicije i potpore dionika:

Režim	Sastavni skupovi mjera	Opcija politike 1. TRANSPARENTNOST	Opcija politike 2. SURADNJA	Opcija politike 3. SOLIDARNOST
U svako doba	1. upravljanje, koordinacija i suradnja	<i>Pristup 2.</i> službena savjetodavna skupina kao forum na tehničkoj razini i obveza država članica da razmjenjuju informacije unutar te skupine u razdoblju prije očekivane krize i tijekom krize		
U svako doba	2. planiranje za nepredvidive krizne situacije	<i>Pristup 2.</i> preporuke državama članicama o procjeni rizika, osposobljavanju i vježbama te zbirka mjera za odgovor na krizu	<i>Pristup 3.</i> – preporuke državama članicama o procjeni rizika i zbirka mjera za odgovor na krizu i – obveza Komisije da provodi procjene rizika na razini Unije – obveza država članica da redovito osposobljavaju svoje relevantno osoblje za upravljanje krizama	

³⁵

Vidjeti priloženi radni dokument službi Komisije SWD(2022) 289.

Pojačan oprez	3. pojačan oprez na jedinstvenom tržištu	<i>Pristup 2.</i> – preporuke državama članicama o prikupljanju informacija o utvrđenim strateškim lancima opskrbe – preporuke državama članicama za stvaranje strateških rezervi robe od strateške važnosti	<i>Pristup 3.</i> – obveza država članica da prikupljaju informacije o utvrđenim strateškim lancima opskrbe – obveza Komisije da sastavi i redovito ažurira popis ciljnih vrijednosti za strateške rezerve – obveze država članica³⁶ da stvore strateške rezerve odabrane robe od strateške važnosti ako su strateške rezerve određene države članice znatno manje od ciljnih vrijednosti
Izvanredne okolnosti	4. ključna načela i mjere potpore za olakšavanje slobodnog kretanja tijekom izvanrednih okolnosti	<i>Pristup 2.</i> jačanje ključnih načela slobodnog kretanja robe i usluga relevantnih u slučaju krize u okviru obvezujućih pravila ako je to primjereno za djelotvorno upravljanje krizama	
Izvanredne okolnosti	5. transparentnost i administrativna pomoć tijekom izvanrednih okolnosti	<i>Pristup 3.</i> obvezujući potpuni mehanizam brzog obavješćivanja, brzo istorazinsko ocjenjivanje i mogućnost proglašavanja mjera o kojima je dostavljena obavijest nespojivima s pravom Unije; kontaktne točke i elektronička platforma	
Izvanredne okolnosti	6. ubrzavanje stavljanja na tržište proizvoda relevantnih u slučaju krize tijekom izvanrednih okolnosti	<i>Pristup 2.</i> ciljane izmjene postojećeg zakonodavstva o usklađivanju jedinstvenog tržišta: brže stavljanje na tržište proizvoda relevantnih u slučaju krize; Komisija može donositi tehničke specifikacije; države članice daju prednost nadzoru tržišta za proizvode relevantne u slučaju krize	
Izvanredne okolnosti	7. javna nabava tijekom izvanrednih okolnosti	<i>Pristup 2.</i> nova odredba o zajedničkoj nabavi/kupnji koju provodi Komisija za neke ili sve države članice	

36

Podložno dodatnom aktivacijskom čimbeniku.

Izvanredne okolnosti	8. mjere koje utječu na lance opskrbe relevantne u slučaju krize tijekom primjene režima za izvanredne okolnosti	<i>Pristup 1.</i> smjernice o povećanju proizvodnog kapaciteta; ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola; prihvaćanje narudžbi robe potrebne tijekom krize i davanje prednosti tim narudžbama preporuke poduzećima da razmjenjuju informacije relevantne u slučaju krize	<i>Pristup 2.</i> preporuke državama članicama o distribuciji proizvoda iz zaliha; ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola; poticanje gospodarskih subjekata na prihvaćanje narudžbi robe potrebne tijekom krize i davanje prednosti tim narudžbama davanje ovlasti državama članicama ³⁷ da gospodarskim subjektima uvedu obveze povećanja proizvodnog kapaciteta i da rješavaju pitanja obvezujućih zahtjeva za informacije upućenih gospodarskim subjektima	<i>Pristup 3.</i> obveze država članica ³⁸ da distribuiraju proizvode iz ranije stvorenih zaliha; ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola obveze poduzeća da prihvaćaju određene narudžbe i daju im prednost, povećaju proizvodni kapacitet i pružaju informacije relevantne u slučaju krize
----------------------	--	--	--	--

U procjeni učinka nije iznesena najpoželjnija opcije te je odabir opcija umjesto toga prepušten političkoj odluci. Mjere odabrane u ovom zakonodavnom prijedlogu odgovaraju opciji politike 3. za sve sastavne skupove mjera uz iznimku sastavnog skupa mjera 8. Za sastavni skup mjera 8. odabrana je kombinacija opcije politike 1. (za povećanje proizvodnje), opcije politike 2. (za distribuciju proizvoda iz zaliha i za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola) i opcije politike 3. (za obveze poduzeća da prihvaćaju određene narudžbe i daju im prednost te da pružaju informacije relevantne u slučaju krize).

Komisija je 15. lipnja 2022. dostavila procjenu učinka Odboru za nadzor regulative. Odbor za nadzor regulative izdao je negativno mišljenje, ističući ponajprije 1. potrebu za davanjem jasnih i detaljnih informacija o predviđenim izvanrednim okolnostima na jedinstvenom tržištu, što uključuje definiciju, kriterije i mehanizme odlučivanja za njihovo proglašenje i okončanje, kao i mjere koje bi se provodile dok ona traje; 2. potrebu za pružanjem temeljite procjene učinaka opcija politike; i 3. potrebu za iznošenjem alternativnih kombinacija relevantnih opcija politike, uz pristupe politike, te potrebu da se njihova usporedba poveže s analizom učinaka. Kako bi odgovorila na te nalaze, Komisija je dala jasnu definiciju

³⁷ Podložno dodatnom aktivacijskom čimbeniku.

³⁸ Podložno dodatnom aktivacijskom čimbeniku.

izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu, odredila kriterije i mehanizme odlučivanja, objasnila tri režima funkcioniranja Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i navela koji bi se sastavni skup mjera tog instrumenta aktivirao u okviru kojeg režima. Dodatno je razradila procjenu učinaka kako bi se njome obuhvatilo više vrsta učinaka, tj. gospodarske učinke na ključne dionike (poduzeća, države članice i Komisija), učinke na MSP-ove te učinke na konkurentnost, tržišno natjecanje i međunarodnu trgovinu te je utvrdila razlike među tim učincima s obzirom na učinke koji bi nastupili odmah i učinke koji bi se mogli očekivati u okviru režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti. Nadalje, u procjeni učinka utvrđene su tri alternativne opcije politike na temelju kombinacije različitih pristupa nekom od sastavnih skupova mjera, iznesena je procjena učinka tih opcija te je proširena usporedba opcija kako bi se njome obuhvatila proporcionalnost i supsidijarnost.

Komisija je 29. srpnja 2022. dostavila revidiranu procjenu učinka Odboru za nadzor regulative. On je potom izdao pozitivno mišljenje s primjedbama. Te primjedbe odnosile su se na potrebu da se dodatno razmotre različite vrste kriza koje bi mogle utjecati na funkcioniranje jedinstvenog tržišta, potrebu da se jasnije utvrdi međudjelovanje s mogućim mjerama koje bi se poduzimale na temelju članka 4. stavka 2. UFEU-a te potrebu da se za neke od predloženih mjera iznese dodatno opravdanje sa stajališta supsidijarnosti i proporcionalnosti. Kao odgovor na te primjedbe, navedeni su učinci potencijalnih budućih kriza, bolje je objašnjeno međudjelovanje s potencijalnim mjerama na temelju članka 4. stavka 2. UFEU-a te je dodano još pojedinosti o obveznim mjerama predviđenima u okviru režima za izvanredne okolnosti.

Više informacija o tome kako se preporuke Odbora za nadzor regulative odražavaju u izvješću o procjeni učinka navedeno je u točki 3. Priloga 1. Procjeni učinka.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prema Komisijinu Programu za primjerenost i učinkovitost propisa (REFIT), svim inicijativama čiji je cilj izmijeniti postojeće zakonodavstvo EU-a trebalo bi se nastojati pojednostavniti i učinkovitije ostvariti predmetne ciljeve politika (tj. smanjiti nepotrebne regulatorne troškove).

Prijedlogom se predviđa paket mjera za odgovor na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, koji se sastoji od skupa mjera koje su primjenjive u svako doba te određenih mjera koje su primjenjive samo u režimu pojačanog opreza ili režimu za izvanredne okolnosti, koje treba zasebno aktivirati. Nema **nikakvih administrativnih troškova za poduzeća i građane** koji bi se primjenjivali odmah i tijekom normalnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta.

Kad je riječ o mjerama koje bi vjerojatno dovele do znatnih učinaka i potencijalnih troškova za MSP-ove, a to su ponajprije mjere kao što su obvezni zahtjevi za informacije te zahtjevi za povećanje proizvodnje i prihvaćanje prioritetnih narudžbi, Komisija će u okviru dodatne aktivacije tih mjera provesti posebnu analizu i procjenu njihova učinka i proporcionalnosti, a posebno njihova učinka na MSP-ove. Ta procjena bit će dio postupka dodatne aktivacije tih posebnih mjera provedbenim aktom Komisije (koji se provodi dodatno uz postupak opće aktivacije režima za izvanredne okolnosti). Ovisno o prirodi krize i predmetnim strateškim lancima opskrbe i proizvodima relevantnima u slučaju krize, za MSP-ove će se predvidjeti posebne prilagodbe. Iako nije moguće potpuno izuzeti mikropoduzeća iz područja primjene mjera kao što su obvezni zahtjevi za informacije, s obzirom na to da ta poduzeća mogu posjedovati jedinstveno znanje i iskustvo ili patente od kritične važnosti u krizi, posebne prilagodbe uključivat će ankete u pojednostavnjenom obliku, blaže zahtjeve u pogledu izvješćivanja i dulje rokove za dostavljanje odgovora u mjeri u kojoj je to moguće s obzirom na potrebu za hitnim odgovorom u kontekstu određene krize.

Uredba (EZ) br. 2679/98 kojom se uspostavlja mehanizam za odgovor radi otklanjanja prepreka slobodnom kretanju robe koje se mogu pripisati određenoj državi članici i koje dovode do teških poremećaja i zahtijevaju neposredno djelovanje („Uredba o jagodama”) stavit će se izvan snage. To će dovesti do pojednostavnjenja tog pravnog okvira.

- **Temeljna prava**

Ova Uredba i naročito prioritetne narudžbe i mjere kojima se olakšava prenamjena proizvodnih linija te mjere kojima se olakšava proširenje proizvodnog kapaciteta utječu na slobodu poduzetništva utvrđenu u članku 16. Povelje EU-a o temeljnim pravima koju imaju gospodarski subjekti koji posluju na jedinstvenom tržištu tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu. Takva ograničenja pažljivo su prilagođena i usklađena s vitalnim interesima društva. U odredbama o prioritetnim narudžbama predviđa se niz zaštitnih mjera za gospodarske subjekte koji podliježu tim narudžbama kako bi se postigla ravnoteža s obzirom na intenzitet tog ograničenja.

Obvezni zahtjevi za informacije upućeni gospodarskim subjektima isto tako mogu utjecati na zaštitu poslovnih tajni i drugih osjetljivih informacija gospodarskih subjekata. Međutim, Uredbom se predviđaju zaštitne mjere i jamstva da će se takvi zahtjevi za informacije izdavati samo ako su relevantne informacije neophodne za reakciju na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i da se ne mogu nabaviti na dobrovoljnoj osnovi ili iz javno dostupnih izvora te pod uvjetom da se s dobivenim informacijama postupa pažljivo, uz jamstvo tajnosti i neobjavljivanja osjetljivih poslovnih informacija, što takva ograničenja čini proporcionalnima i opravdanim.

Naposlijetku, sankcije predviđene za povrede povezane s obveznim zahtjevima za informacije upućenima gospodarskim subjektima i prioritetnim narudžbama čine ograničenja prava na vlasništvo utvrđenog u članku 17. Povelje EU-a o temeljnim pravima. Budući da su iznosi novčanih kazni određeni tako da budu primjereno odvrćajući, ali ne i prekomjerni, i da je rok njihove primjene ograničen, pri čemu ih je moguće osporavati pred Sudom EU-a, one čine proporcionalna i opravdana ograničenja prava na vlasništvo.

U Uredbi se poštuje pravo na djelotvoran pravni lijek i pravo na pošteno suđenje kako je predviđeno člankom 47. Povelje. U njoj se ponovno naglašava pravo gospodarskih subjekata koji podliježu zahtjevima za informacije i prioritetnim narudžbama da brane svoja prava pred Sudom EU-a i predviđaju se mogućnosti osporavanja takvih zahtjeva Komisije u upravnim postupcima prije obraćanja Sudu.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Utjecaj prijedloga na proračun odnosio bi se na tri kategorije rashoda. Stalni troškovi za osoblje unutar Komisije načelno bi se pokrivali u okviru naslova „Administrativni rashodi” dok bi se troškovi za predviđene aktivnosti osposobljavanja i potrebno proširenje IT alata koji se koristi za sustav obavješćivanja pokrivali u okviru Programa jedinstvenog tržišta. Prema trenutačnom ustroju, troškove koji se odnose na režim za izvanredne okolnosti, to jest stvaranje strateških rezervi radi osiguravanja opskrbe, kao što su troškovi povezani s nabavom robe i usluga od strateške važnosti i robe relevantne u slučaju krize, ili troškove koji se odnose na prioritetne narudžbe snosile bi isključivo države članice i oni ne bi imali nikakav utjecaj na sredstva Unije. Dodatni troškovi upravljanja unutar Komisije koji bi proizlazili iz pojave krize, a koji su po prirodi nepredvidivi, načelno bi se pokrivali unutarnjom preraspodjelom sredstava Unije u okviru naslova 1. „Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija” i/ili naslova 7. „Administrativni rashodi”.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Komisija će za ovu zakonodavnu inicijativu pet godina od početka primjene predmetnih zakonodavnih akata provesti evaluaciju djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti, relevantnosti i dodane vrijednosti EU-a i podnijeti izvješće o glavnim nalazima Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Komisija na temelju tog izvješća o evaluaciji može predložiti načine za poboljšanje Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Za sve ugovore i sporazume o financiranju sklopljene na temelju ove Uredbe tražit će se mišljenje Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) kako bi se osiguralo da su u njih na odgovarajući način uključene klauzule za borbu protiv prijevара.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Instrumentom za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu nastoji se uspostaviti sveobuhvatnu strukturu za pripravnost i odgovor na krize koju čine sljedeće glavne sastavnice:

- savjetodavna skupina,
- okvir za planiranje za nepredvidive situacije,
- okvir za pojačan oprez na jedinstvenom tržištu, i
- okvir za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

1. Savjetodavna skupina

Uloga ove skupine bit će *savjetovanje* Komisije o prikladnim mjerama za sprečavanje kriza na jedinstvenom tržištu ili otklanjanje njihovih posljedica. Skupina može biti uključena u aktivaciju i određivanje opsega režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti te može analizirati relevantne informacije prikupljene dobrovoljnim ili obveznim sredstvima, uključujući informacije dobivene od gospodarskih subjekata. To središnje tijelo sastojat će se od stalnih članova, koje će činiti po jedan predstavnik iz svake države članice sa stručnim znanjem o pitanjima jedinstvenog tržišta, te promatrača, koji će predstavljati druga tijela relevantna tijekom krize, kao što su Skupina za integrirani politički odgovor na krizu (koja djeluje u okviru Vijeća), Odbor za zdravstvene krize, Odbor za zdravstvenu sigurnost, Europski odbor za poluvodiče, Europska skupina stručnjaka za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom itd. Komisija će organizirati sastanke te skupine i predsjedati njima.

2. Okvir za planiranje za nepredvidive situacije

U uobičajenim okolnostima, u kojima je vjerojatnost iznenadnog događaja koji bi mogao imati ili već ima ozbiljne negativne učinke na jedinstveno tržište mala, tržišne sile osiguravaju funkcioniranje poduzeća i jedinstvenog tržišta. Za okvir za planiranje za nepredvidive situacije nije potreban korak aktivacije, a sastoji se od:

- (a) aranžmana za krizne protokole, kriznu komunikaciju i osposobljavanje te simulacije izvanrednih okolnosti s obzirom na osiguravanje pravodobne suradnje i razmjene informacija među Komisijom, državama članicama i relevantnim tijelima na razini Unije te organiziranje osposobljavanja i vježbi za potencijalne scenarije izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu;

- (b) *ad hoc* upozorenjâ za sustav ranog upozoravanja za svaki incident koji znatno/ozbiljno remeti ili može znatno/ozbiljno poremetiti funkcioniranje jedinstvenog tržišta i njegovih lanaca opskrbe robom i uslugama. Pri određivanju značaja ili ozbiljnosti poremećaja u obzir će se uzimati unaprijed određeni parametri kao što su broj pogođenih gospodarskih subjekata, zemljopisno područje ili trajanje poremećaja.

3. Okvir za pojačan oprez na jedinstvenom tržištu

To će biti okvir za učinke ozbiljnih incidenata koji još nisu potpuno prerasli u izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu. Potrebno ga je aktivirati kad incident koji se dogodio može znatno poremetiti lance opskrbe robom i uslugama od strateške važnosti koji ovise o ulaznim elementima koje nije moguće diversificirati niti zamijeniti drugim ulaznim elementima ili kad incident koji se dogodio uzrokuje pojavu prvih znakova ozbiljnih nestašica takve robe i usluga. Ovaj okvir obuhvaća skup mjera kao što su:

- (a) praćenje lanaca opskrbe robom i uslugama čija je strateška važnost utvrđena u procjeni rizika na razini Unije u okviru za planiranje za nepredvidive situacije i koji bi se mogli znatno poremetiti zbog pojave incidenta. Takvo praćenje provodit će države članice na osnovi dobrovoljnih zahtjeva za informacije o čimbenicima koji utječu na dostupnost odabrane robe i usluga od strateške važnosti (kao što su proizvodni kapacitet, zalihe, dobavljači, ograničenja koja dobavljači imaju, mogućnosti diversifikacije i zamjene, uvjeti potražnje i uska grla) koji se upućuju svim sudionicima u relevantnom lancu opskrbe robom i uslugama od strateške važnosti i drugim relevantnim dionicima s poslovnim nastanom na državnom području država članica;
- (b) stvaranje strateških rezervi, što je mjera koja podliježe dodatnoj aktivaciji koja se provodi dodatnim provedbenim aktima Komisije. Komisija može sastaviti popise pojedinačnih i neobvezujućih ciljnih vrijednosti za strateške rezerve koje bi države članice trebale održavati. Države članice, djelujući zajednički u duhu solidarnosti, dužne su što više se potruditi oko stvaranja strateških rezervi robe za koju je utvrđeno da je od strateške važnosti. Komisija u iznimnim okolnostima može na vlastitu inicijativu ili ako to od nje zatraži 14 država članica procijeniti potrebu za poduzimanjem daljnjih mjera za stvaranje strateških rezervi takve robe. Nakon takve procjene, koju treba potkrijepiti objektivnim podacima, Komisija može donijeti provedbeni akt kojim bi se pojedinačne ciljne vrijednosti za jednu ili više država članica učinile obveznima;
- (c) javna nabava: i. nabava robe i usluga od strateške važnosti koju provodi Komisija u ime država članica i ii. nabava robe i usluga od strateške važnosti koju provode države članice.

4. Okvir za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu

Aktivacijom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu odmah će se aktivirati primjena niza mjera odgovora na izvanredne okolnosti koje obuhvaćaju:

- (a) mjere za povećanje transparentnosti: obveze država članica da obavijeste o svim nacrtima mjera koje se odnose na robu i usluge relevantne u slučaju krize te robu i usluge od strateške važnosti kao i na ograničenja slobodnog kretanja osoba koja su relevantna u slučaju krize, zajedno s razlozima za te mjere;

- (b) mjere za ponovno uspostavljanje i olakšavanje slobodnog kretanja: opći zahtjevi za ograničenja slobodnog kretanja tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu (popis ključnih načela) te odredbe o zabranjenim ograničenjima;
- (c) zabranu ograničenja prava na slobodno kretanje tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu kojom se od država članica zahtijeva da se suzdrže od, primjerice, uvođenja zabrane izvoza unutar EU-a robe i usluga relevantnih u slučaju krize i bilo kakvog ograničenja izvoza proizvoda ili usluga kojim se:
 - otežava njihovo slobodno kretanje,
 - narušavaju njihovi lanci opskrbe, i
 - stvaraju ili povećavaju nestašice na jedinstvenom tržištu;
- (d) javnu nabavu: i. nabava robe relevantne u slučaju krize koju provodi Komisija u ime država članica i ii. nabava robe relevantne u slučaju krize koju provode države članice;
- (e) mjere za osiguravanje dostupnosti robe relevantne u slučaju krize i opskrbe tom robom:
 - olakšavanje proširenja ili prenamjene postojećih ili izgradnje novih proizvodnih kapaciteta za robu relevantnu u slučaju krize,
 - olakšavanje proširenja postojećih ili stvaranja novih kapaciteta koji se odnose na aktivnosti,
 - uvođenje mjera kojima se osigurava regulatorna fleksibilnost, među ostalim za izdavanje dozvola, i kojima se olakšava proizvodnja i stavljanje na tržište robe relevantne u slučaju krize;
- (f) ciljanu i koordiniranu distribuciju strateških rezervi.
 Komisija može državama članicama preporučiti da ciljano distribuiraju strateške rezerve Unije i, ako one nisu dostupne ili dostatne, strateške rezerve država članica ako postoje konkretni i pouzdani dokazi o ozbiljnim poremećajima u lancu opskrbe robom relevantnom u slučaju krize koji dovode do teških nestašica robe od strateške važnosti, među ostalim na zemljopisnim područjima koja su naročito osjetljiva na takve poremećaje, kao što su najudaljenije regije EU-a;
- (g) hitne mjere izvanredne prirode za koje je potreba dodatna aktivacija:
 - zahtjevi za informacije upućeni gospodarskim subjektima.
 Komisija će, ako je to potrebno u slučaju ozbiljnih nestašica robe i usluga relevantnih u slučaju krize ili u slučaju neposredne prijetnje od takvih nestašica, a nakon savjetovanja s imenovanom savjetodavnom skupinom, od predstavničkih organizacija gospodarskih subjekata ili, prema potrebi, od pojedinačnih gospodarskih subjekata u lancima opskrbe koji su relevantni u slučaju krize zatražiti da joj dostave ciljane informacije o svojim proizvodnim kapacitetima i postojećim poremećajima u lancima opskrbe.
 Komisija će zbirne informacije koje se temelje na svim zahtjevima za ciljane informacije upućenima gospodarskim subjektima ili

predstavničkim organizacijama gospodarskih subjekata iznijeti imenovanoj savjetodavnoj skupini;

- prioritetne narudžbe.

U prvoj fazi Komisija može pozvati gospodarske subjekte da prihvate određenu narudžbu za ulazni element za proizvodnju robe relevantne u slučaju krize ili narudžbe za proizvodnju ili isporuku robe relevantne u slučaju krize u obliku konačnih proizvoda te da daju prednost takvim narudžbama.

U drugoj fazi Komisija u iznimnim okolnostima može na vlastitu inicijativu ili ako to od nje zatraži 14 država članica procijeniti potrebu za pribjegavanjem primjeni prioritetnih narudžbi takve robe te proporcionalnost toga, uzimajući u obzir položaj gospodarskih subjekata i strana na koje bi to moglo utjecati. Nakon te procjene Komisija može određenom gospodarskom subjektu uputiti provedbeni akt kojim se od njega zahtijeva da prihvati narudžbe ulaznih elemenata za proizvodnju ili isporuku robe relevantne u slučaju krize ili narudžbe takve robe u obliku konačnih proizvoda te da dâ prednost takvim narudžbama. Gospodarski subjekti mogu, u roku od deset radnih dana, odbiti prihvatiti tu obvezu te dostaviti obrazloženje s valjano opravdanim razlozima. Komisija može javno objaviti to obrazloženje ili njegove dijelove. Ta obveza, ako se prihvati, ima prednost pred bilo kojom obvezom na činidbu na temelju privatnog ili javnog prava;

- Komisija je dužna uzeti u obzir okolnosti predmetnog slučaja, uključujući načela nužnosti i proporcionalnosti. Prioritetna narudžba mora biti poštenoj i razumnoj cijeni;

ciljane izmjene usklađenog zakonodavstva o proizvodima.

- (b) Ovom mjerom omogućit će se ubrzano stavljanje na tržište robe za koju je utvrđeno da je relevantna u slučaju krize uvođenjem izvanrednih postupaka za ocjenjivanje sukladnosti, donošenje zajedničkih tehničkih specifikacija i nadzor tržišta u kontekstu izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavi Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2679/98**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 114., 21. i 45.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora³⁹,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁴⁰,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U prijašnjim krizama, a osobito u ranoj fazi pandemije bolesti COVID-19, pokazalo se da unutarnje tržište (koje se naziva i jedinstveno tržište) i njegovi lanci opskrbe mogu biti teško pogođeni takvim krizama te da odgovarajući instrumenti za upravljanje krizama i mehanizmi za koordinaciju ne postoje, ne obuhvaćaju sve aspekte jedinstvenog tržišta ili ne omogućuju pravodoban odgovor na takve učinke.
- (2) Unija nije bila u dostatnoj mjeri pripremljena osigurati učinkovitu proizvodnju, nabavu i distribuciju nemedicinskih proizvoda relevantnih u slučaju krize, kao što je osobna zaštitna oprema, osobito u ranoj fazi pandemije bolesti COVID-19, te su *ad hoc* mjere koje je Komisija poduzela tijekom pandemije kako bi se ponovno uspostavilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta i osigurala dostupnost nemedicinskih proizvoda relevantnih u slučaju krize bile nužno reaktivne. Pandemija je razotkrila i da je pregled nad stanjem proizvodnih kapaciteta u cijeloj Uniji nedostatan te osjetljivosti povezane s globalnim lancima opskrbe.
- (3) Mjere Komisije kasnile su nekoliko tjedana zbog nepostojanja mjera na razini Unije za planiranje za nepredvidive situacije i zbog toga što nije bilo jasno kojim se dijelovima nacionalnih uprava treba obratiti kako bi se pronašla brza rješenja za učinke na jedinstveno tržište uzrokovane krizom. Osim toga, postalo je jasno da bi se nekoordiniranim restriktivnim mjerama država članica dodatno pogoršali učinci krize na jedinstveno tržište. Pokazalo se da postoji potreba za aranžmanima između država članica i tijela Unije za planiranje za nepredvidive situacije, koordinaciju na tehničkoj razini te suradnju i razmjenu informacija.

³⁹ SL C , , str. .⁴⁰ SL C , , str. .

- (4) Predstavničke organizacije gospodarskih subjekata tvrdile su da gospodarski subjekti nisu imali dostatne informacije o mjerama država članica za odgovor na krizu tijekom pandemije, djelomično zbog toga što nisu znali gdje dobiti te informacije, a djelomično zbog jezičnih ograničenja i administrativnog opterećenja povezanih s upućivanjem višestrukih upita u svim državama članicama, naročito uzimajući u obzir regulatorno okruženje koje se stalno mijenja. To ih je sprečavalo u donošenju utemeljenih poslovnih odluka povezanih s pitanjem u kojoj se mjeri mogu oslanjati na svoja prava na slobodno kretanje odnosno u kojoj mjeri mogu nastaviti svoje prekogranično poslovanje tijekom krize. Potrebno je poboljšati dostupnost informacija o mjerama za odgovor na krizu na nacionalnoj razini i razini Unije.
- (5) Ti nedavni događaji pokazali su i da Unija mora biti bolje pripremljena za moguće buduće krize, osobito ako uzmemo u obzir stalne učinke klimatskih promjena i prirodne katastrofe koje iz njih proizlaze te globalnu gospodarsku i geopolitičku nestabilnost. S obzirom na to da nije poznato koja će se vrsta krize sljedeća pojaviti u budućnosti i proizvesti ozbiljne negativne učinke na jedinstveno tržište i njegove lance opskrbe, potrebno je predvidjeti instrument koji bi bio primjenjiv imajući u vidu učinke širokog niza kriza na jedinstveno tržište.
- (6) Kriza može imati dvojaki učinak na jedinstveno tržište. S jedne strane, kriza može dovesti do prepreka slobodnom kretanju unutar jedinstvenog tržišta i time poremetiti njegovo normalno funkcioniranje. S druge strane, kriza može povećati nestašice robe i usluga na jedinstvenom tržištu relevantnih u slučaju krize. Ovom Uredbom trebala bi se pružiti rješenja za otklanjanje obiju vrsta tih učinaka na jedinstveno tržište.
- (7) Budući da se bilo kakvi konkretni aspekti budućih kriza koje bi pogodile jedinstveno tržište i njegove lance opskrbe teško mogu predvidjeti, ovom Uredbom trebao bi se utvrditi opći okvir za predviđanje negativnih učinaka koje bi bilo kakva kriza mogla prouzročiti na jedinstvenom tržištu i u njegovim lancima opskrbe, za pripremu na te učinke te njihovo ublažavanje i svođenje na što manju mjeru.
- (8) Okvir mjera utvrđen ovom Uredbom trebao bi se primjenjivati usklađeno, transparentno, učinkovito, proporcionalno i pravodobno, uzimajući valjano u obzir potrebu za održavanjem vitalnih društvenih funkcija, što podrazumijeva javnu sigurnost i zaštitu, javni poredak ili javno zdravlje uz poštovanje odgovornosti država članica za jamčenje nacionalne sigurnosti i njihove ovlasti da štite druge temeljne državne funkcije, uključujući osiguravanje teritorijalne cjelovitosti države i održavanje reda i mira.
- (9) U tu se svrhu ovom Uredbom osigurava sljedeće:
- potrebna sredstva za osiguravanje neprekidnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta, poduzeća koja posluju na jedinstvenom tržištu i njegovih strateških lanaca opskrbe, uključujući slobodno kretanje robe, usluga i osoba u kriznim vremenima te dostupnost robe i usluga potrebnih građanima, poduzećima i javnim tijelima u doba krize,
 - forum za odgovarajuću koordinaciju, suradnju i razmjenu informacija, i
 - sredstva za pravodobnu dostupnost i raspoloživost informacija potrebnih za ciljani odgovor na krizu i primjereno tržišno ponašanje poduzeća i građana tijekom krize.
- (10) Ovom bi se Uredbom po mogućnosti trebalo omogućiti predviđanje događaja i kriza na temelju stalnog analiziranja strateški važnih područja gospodarstva na jedinstvenom tržištu i kontinuiranog rada Unije u području predviđanja.

- (11) Ovom se Uredbom ne bi smio udvostručavati postojeći okvir za lijekove, medicinske proizvode ili druge medicinske protumjere unutar okvira EU-a za zdravstvenu sigurnost, koji uključuje Uredbu (EU) .../... o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju [Uredba o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju (COM/2020/727)], Uredbu Vijeća (EU) .../... o okviru mjera za osiguranje isporuke medicinskih protumjera potrebnih tijekom krize [Uredba o okviru za izvanredna stanja (COM/2021/577)], Uredbu (EU) .../... o proširenju mandata Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti [Uredba o Europskom centru za sprečavanje i kontrolu bolesti (COM/2020/726)] i Uredbu (EU) 2022/123 o proširenju mandata Europske agencije za lijekove [Uredba o Europskoj agenciji za lijekove]. Stoga se lijekovi, medicinski proizvodi ili druge medicinske protumjere, ako su uvršteni u popis iz članka 6. stavka 1. Uredbe o okviru za izvanredna stanja, isključuju iz područja primjene ove Uredbe, osim u odnosu na odredbe koje se odnose na slobodno kretanje tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu, ponajprije one namijenjene ponovnom uspostavljanju i olakšavanju slobodnog kretanja, te u odnosu na mehanizam obavješćivanja.
- (12) Ova bi Uredba trebala biti dopuna mehanizmu za integrirani politički odgovor na krizu kojim upravlja Vijeće na temelju Provedbene odluke Vijeća (EU) 2018/1993 u pogledu njegova rada na učincima međusektorskih kriza na jedinstveno tržište za koje je potrebno donošenje političkih odluka.
- (13) Ovom se Uredbom ne bi smio dovoditi u pitanje Mehanizam Unije za civilnu zaštitu. Trebala bi biti komplementarna s Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu i njome bi ga se, prema potrebi, trebalo podupirati kad je riječ o dostupnosti kritične robe i slobodnom kretanju djelatnika civilne zaštite, uključujući njihovu opremu, za krize koje su u nadležnosti tog mehanizma.
- (14) Ovom se Uredbom ne bi smjeli dovoditi u pitanje članci od 55. do 57. Uredbe (EZ) br. 178/2002 o općem planu upravljanja krizom u području sigurnosti hrane i hrane za životinje, koji su provedeni Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2019/300.
- (15) Ovom Uredbom ne bi se smio dovoditi u pitanje Europski mehanizam za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom (EFSCM). Unatoč tomu, prehrambeni proizvodi trebali bi se uređivati odredbama ove Uredbe, što uključuje odredbe o mehanizmu obavješćivanja i odredbe o ograničenjima pravâ slobodnog kretanja. Mjere koje se odnose na prehrambene proizvode o kojima je dostavljena obavijest na temelju ove Uredbe mogu se i preispitivati radi utvrđivanja njihove usklađenosti s bilo kojim drugim relevantnim odredbama iz prava Unije.
- (16) Kako bi se uzele u obzir iznimna priroda izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu i njihove potencijalno dalekosežne posljedice na temeljno funkcioniranje jedinstvenog tržišta, provedbene ovlasti za aktivaciju režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu trebalo bi iznimno dodijeliti Vijeću u skladu s člankom 281. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (17) Člankom 21. UFEU-a utvrđuje se pravo građana EU-a da se slobodno kreću i borave na državnom području država članica, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u Ugovorima i u mjerama donesenima radi njihove provedbe. Detaljni uvjeti i ograničenja utvrđeni su u Direktivi 2004/38/EZ. Tom se direktivom utvrđuju opća načela koja se primjenjuju na ta ograničenja i razlozi koji se mogu koristiti za opravdanje tih mjera. Ti su razlozi javni poredak, javna sigurnost i javno zdravlje. U tom kontekstu, ograničenja slobode kretanja mogu biti opravdana ako su proporcionalna i nediskriminirajuća. Ovom se Uredbom ne nastoje predvidjeti dodatni

razlozi za ograničenja prava na slobodno kretanje osoba koji odstupaju od razloga predviđenih u poglavlju VI. Direktive 2004/38/EZ.

- (18) Kad je riječ o mjerama za ponovno uspostavljanje i olakšavanje slobodnog kretanja osoba i svim drugim mjerama koje utječu na slobodno kretanje osoba predviđenima ovom Uredbom, one se temelje na članku 21. UFEU-a i dopunjuju Direktivu 2004/38/EZ, a pritom ne utječu na njezinu primjenu za vrijeme trajanja izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu. Takve mjere ne bi smjele dovesti do odobravanja ili opravdavanja ograničenja slobodnog kretanja koja bi bila suprotna Ugovorima ili drugim odredbama prava Unije.
- (19) Člankom 45. UFEU-a utvrđuje se pravo slobodnog kretanja radnika, podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u Ugovorima i u mjerama donesenima radi njihove provedbe. Ova Uredba sadržava odredbe kojima se dopunjuju postojeće mjere kako bi se ojačalo slobodno kretanje osoba, povećala transparentnost i pružila administrativna pomoć tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu. Te mjere uključuju uvođenje jedinstvenih kontaktnih točaka i osiguravanje njihove dostupnosti radnicima i njihovim predstavnicima u državama članicama i na razini Unije tijekom režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u okviru ove Uredbe.
- (20) Ako države članice donose mjere koje utječu na slobodno kretanje robe ili osoba ili na slobodu pružanja usluga radi pripreme na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i tijekom njih, trebale bi te mjere ograničiti na ono što je nužno i ukinuti ih čim bude moguće. U okviru tih mjera trebala bi se poštovati načela proporcionalnosti i nediskriminacije i trebalo bi se voditi računa o posebnoj situaciji u pograničnim regijama.
- (21) Aktivacijom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu trebala bi se aktivirati obveza država članica da obavješćuju o ograničenjima slobodnog kretanja relevantnima u slučaju krize.
- (22) Pri ispitivanju spojivosti bilo koje mjere ili donesene mjere čiji je nacrt dostavljen s načelom proporcionalnosti Komisija bi trebala primjereno voditi računa o promjenjivosti krizne situacije i često ograničenim informacijama kojima države članice raspolažu kad nastoje smanjiti nove rizike u kontekstu krize. Ako je to opravdano i nužno u danim okolnostima, Komisija može na temelju svih dostupnih informacija, uključujući specijalizirane ili znanstvene informacije, razmotriti utemeljenost argumenata država članica koji se oslanjaju na načelo predostrožnosti kao razlog za uvođenje ograničenja slobodnog kretanja osoba. Komisija ima zadaću osigurati da takve mjere budu u skladu s pravom Unije i da se njima ne stvaraju neopravdane prepreke funkcioniranju jedinstvenog tržišta. Komisija bi trebala što brže reagirati na obavijesti država članica, vodeći računa o okolnostima određene krize, a najkasnije u rokovima utvrđenima ovom Uredbom.
- (23) Kako bi se zajamčilo da se konkretne mjere za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu predviđene ovom Uredbom primjenjuju samo kad je to neophodno za pružanje odgovora na određene izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, za takve mjere trebala bi se zahtijevati pojedinačna aktivacija provedbenim aktima Komisije, u kojima se navode razlozi za tu aktivaciju te roba ili usluge relevantne u slučaju krize na koje se te mjere primjenjuju.
- (24) Nadalje, kako bi se zajamčila proporcionalnost tih provedbenih akata i primjereno poštovanje uloge gospodarskih subjekata u upravljanju krizama, Komisija bi aktivaciji

režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu trebala pribjeći samo ako gospodarski subjekti ne mogu pružiti rješenje dobrovoljno i u razumnom roku. Obrazloženje za to trebalo bi se navesti u svakom takvom aktu te u odnosu na sve posebne aspekte krize.

- (25) Komisija bi zahtjeve za informacije koji se upućuju gospodarskim subjektima trebala koristiti samo ako se informacije potrebne za primjereni odgovor na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, kao što su informacije potrebne za nabavu koju provodi Komisija u ime država članica ili za procjenu proizvodnih kapaciteta proizvođača robe relevantne u slučaju krize čiji su lanci opskrbe poremećeni, ne mogu dobiti iz javno dostupnih izvora ili dobrovoljnim dostavljanjem informacija.
- (26) Aktivacijom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu trebala bi se, prema potrebi, aktivirati i primjena određenih postupaka za odgovor na krizu kojima se uvode prilagodbe u pravilima kojima se uređuje oblikovanje, proizvodnja, ocjenjivanje sukladnosti i stavljanje na tržište robe koja podliježe usklađenim pravilima Unije. Tim postupcima za odgovor na krizu trebalo bi se omogućiti da se proizvodi koji su svrstani u robu relevantnu u slučaju krize brzo stavljaju na tržište u kontekstu izvanrednih okolnosti. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti trebala bi davati prednost ocjenjivanju sukladnosti robe relevantne u slučaju krize pred bilo kojim drugim zahtjevima za ostale proizvode za koje je postupak u tijeku. S druge strane, u slučajevima u kojima postoje neopravdana kašnjenja u postupcima ocjenjivanja sukladnosti, nacionalna nadležna tijela trebala bi moći izdavati odobrenja za stavljanje na odgovarajuće tržište za proizvode koji nisu prošli primjenjive postupke ocjenjivanja sukladnosti, pod uvjetom da su ti proizvodi u skladu s primjenjivim sigurnosnim zahtjevima. Takva odobrenja važe samo na državnom području države članice izdavateljice i vremenski su ograničena trajanjem izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu. Osim toga, kako bi se olakšalo povećanje opskrbe proizvodima relevantnima u slučaju krize, trebalo bi uvesti određene fleksibilnosti u mehanizam kojim se pruža pretpostavka sukladnosti. U kontekstu izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu proizvođači robe relevantne u slučaju krize trebali bi se moći oslanjati i na nacionalne i međunarodne standarde koji osiguravaju jednakovrijednu razinu zaštite kao i usklađene europske norme. U slučaju da potonje ne postoje ili je usklađivanje s njima iznimno otežano zbog poremećaja na jedinstvenom tržištu, Komisija bi trebala moći donositi zajedničke tehničke specifikacije s dobrovoljnom ili obveznom primjenom kako bi se proizvođačima osigurala gotova tehnička rješenja.
- (27) Za uvođenje tih prilagodbi u relevantnim usklađenim sektorskim pravilima Unije koje su relevantne u slučaju krize potrebne su ciljane prilagodbe sljedećih 19 sektorskih okvira: Direktive 2000/14/EC, Direktive 2006/42/EZ, Direktive 2010/35/EU, Direktive 2013/29/EU, Direktive 2014/28/EU, Direktive 2014/29/EU, Direktive 2014/30/EU, Direktive 2014/31/EU, Direktive 2014/32/EU, Direktive 2014/33/EU, Direktive 2014/34/EU, Direktive 2014/35/EU, Direktive 2014/53/EU, Direktive 2014/68/EU, Uredbe (EU) 2016/424, Uredbe (EU) 2016/425, Uredbe (EU) 2016/426, Uredbe (EU) 2019/1009 i Uredbe (EU) br. 305/2011. Aktivacija tih izvanrednih postupaka trebala bi se uvjetovati aktivacijom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu i trebala bi se ograničiti na proizvode svrstane u robu relevantnu u slučaju krize.
- (28) Ako postoje znatni rizici za funkcioniranje jedinstvenog tržišta ili u slučajevima ozbiljnih nestašica robe od strateške važnosti ili iznimno visoke potražnje za tom robom, mjere na razini Unije kojima se nastoji osigurati dostupnost proizvoda relevantnih u slučaju krize, kao što su prioritetne narudžbe, mogle bi se pokazati neophodnima za povratak na normalno funkcioniranje jedinstvenog tržišta.

- (29) Kako bi se iskoristila kupovna moć i pregovarački položaj Komisije tijekom režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu i režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, države članice trebale bi moći zatražiti od Komisije da provodi nabavu u njihovo ime.
- (30) Ako na jedinstvenom tržištu tijekom izvanrednih okolnosti postoji ozbiljna nestašica proizvoda ili usluga relevantnih u slučaju krize te je jasno da gospodarski subjekti koji posluju na jedinstvenom tržištu ne proizvode takvu robu, ali bi načelno mogli prenamijeniti svoje proizvodne linije, ili bi imali nedostatan kapacitet za pružanje potrebne robe ili usluga, Komisija bi trebala moći preporučiti državama članicama da u krajnjem slučaju poduzmu mjere za olakšavanje ili zahtijevanje povećanja ili prenamjene proizvodnog kapaciteta proizvođača ili kapaciteta pružatelja usluga za pružanje usluga relevantnih u slučaju krize. Komisija bi pritom obavijestila države članice o ozbiljnosti nestašice i vrsti robe ili usluga relevantnih u slučaju krize te bi u te svrhe pružala potporu i savjete u obliku osiguravanja fleksibilnosti u pravnoj stečevini Unije.
- (31) Mjerama kojima se osigurava regulatorna fleksibilnost omogućilo bi se Komisiji da preporuči državama članicama da ubrzaju postupke izdavanja dozvola koje bi bile potrebne za povećanje kapaciteta za proizvodnju robe relevantne u slučaju krize ili pružanje usluga relevantnih u slučaju krize.
- (32) Osim toga, kako bi osigurala dostupnost robe relevantne u slučaju krize za vrijeme izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu, Komisija može pozvati gospodarske subjekte koji posluju u lancima opskrbe relevantnima u slučaju krize da daju prednost narudžbama ulaznih elemenata potrebnih za proizvodnju gotove robe relevantne u slučaju krize ili narudžbama te same gotove robe. Kad bi određeni gospodarski subjekt odbio prihvatiti takve narudžbe i dati im prednost, Komisija nakon utvrđivanja objektivnih dokaza da je dostupnost robe relevantne u slučaju krize neophodna može odlučiti pozvati predmetne gospodarske subjekte da prihvate određene narudžbe i daju im prednost, pri čemu će ispunjenje tih narudžbi imati prednost pred bilo kojim drugim privatnopravnim ili javnopravnim obvezama. Ako ne prihvati taj zahtjev, predmetni subjekt trebao bi obrazložiti svoje legitimne razloge za odbijanje zahtijeva. Komisija može javno objaviti to obrazloženje ili njegove dijelove, vodeći pritom računa o poslovnoj povjerljivosti.
- (33) Nadalje, kako bi se osigurala dostupnost robe relevantne u slučaju krize za vrijeme izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu, Komisija može preporučiti da države članice distribuiraju strateške rezerve, vodeći pritom primjereno računa o načelima solidarnosti, nužnosti i proporcionalnosti.
- (34) Ako aktivnosti koje se trebaju provoditi u skladu s ovom Uredbom uključuju obradu osobnih podataka, ta obrada trebala bi biti u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije o zaštiti osobnih podataka, to jest s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹ i Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁴².

⁴¹ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁴² Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

- (35) Kako bi se osigurali ujednačeni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu mogućnosti donošenja mjera potpore za olakšavanje slobodnog kretanja osoba i za utvrđivanje popisa pojedinačnih ciljnih vrijednosti (s količinama i rokovima) za strateške rezerve koje bi države članice trebale držati kako bi se ostvarili ciljevi inicijative. Nadalje, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu aktivacije režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu i mjera pojačanog opreza radi pažljivog praćenja strateških lanaca opskrbe i koordiniranja stvaranja strateških rezervi za robu i usluge od strateške važnosti. Nadalje, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu aktivacije posebnih mjera za odgovor na izvanredne okolnosti u doba izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu kako bi se omogućio brz i koordiniran odgovor. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (36) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Naime, njome se poštuju pravo na privatnost gospodarskih subjekata ugrađeno u članak 7. Povelje, pravo na zaštitu podataka utvrđeno u članku 8. Povelje, sloboda poduzetništva i ugovorna sloboda, koje su zaštićene člankom 16. Povelje, pravo na vlasništvo, zaštićeno člankom 17. Povelje, pravo na kolektivno pregovaranje i djelovanje, zaštićeno člankom 26. Povelje, te pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje kako je predviđeno člankom 47. Povelje. S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice te da se zbog njezina opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja. Ova Uredba ne bi smjela utjecati na autonomiju socijalnih partnera kako je potvrđena UFEU-om.
- (37) Unija je i dalje potpuno predana međunarodnoj solidarnosti i čvrsto podupire načelo da se sve mjere koje se smatraju potrebnima i koje se poduzimaju na temelju ove Uredbe, uključujući one koje su potrebne kako bi se spriječile ili otklonile kritične nestašice, trebaju provoditi ciljano, transparentno, proporcionalno, privremeno i u skladu s obvezama preuzetima u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO).
- (38) Okvir Unije mora uključivati međuregionalne elemente kako bi se uspostavile usklađene, višesektorske i prekogranične mjere pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu i mjere za odgovor na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, ponajprije uzimajući u obzir resurse, kapacitete i osjetljivosti u svim susjednim regijama, a naročito pograničnim regijama.
- (39) Komisija se, prema potrebi, savjetuje odnosno surađuje, u ime Unije, s relevantnim trećim zemljama, pri čemu se posebna pozornost posvećuje zemljama u razvoju, radi pronalaženja rješenja koja se temelje na suradnji kako bi se otklonili poremećaji u lancima opskrbe, u skladu s međunarodnim obvezama. To, prema potrebi, uključuje koordinaciju u relevantnim međunarodnim forumima.
- (40) Kako bi se uspostavio okvir za krizne protokole, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast da donosi akte u skladu s člankom 290. UFEU-a radi dopune regulatornog okvira utvrđenog ovom Uredbom dodatnim pobližim utvrđivanjem modaliteta suradnje država članica i tijela Unije tijekom režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, sigurne razmjene informacija te komuniciranja o rizicima i komuniciranja u kriznim situacijama. Posebno je važno da Komisija tijekom

svojem pripremnom rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, radi osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (41) Uredba Vijeća (EZ) br. 2679/98, kojom se predviđa mehanizam za bilateralne rasprave o preprekama funkcioniranju jedinstvenog tržišta, rijetko se koristi i zastarjela je. U evaluaciji te uredbe pokazalo se da se rješenjima predviđenima u njoj ne može odgovarati na stvarne situacije u složenim krizama, koje nisu ograničene na incidente koji se događaju na granicama dviju susjednih država članica. Trebalo bi je stoga staviti izvan snage.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Dio I.

Opće odredbe

GLAVA I.

PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se uredbom uspostavlja okvir mjera za predviđanje učinaka kriza na jedinstveno tržište te za pripremu i odgovor na njih sa svrhom zaštite slobodnog kretanja robe, usluga i osoba te osiguravanja dostupnosti robe i usluga od strateške važnosti te robe i usluga relevantnih u slučaju krize na jedinstvenom tržištu.
2. Mjere iz stavka 1. uključuju:
 - (a) savjetodavnu skupinu za savjetovanje Komisije o primjerenim mjerama za predviđanje učinaka kriza na jedinstveno tržište, njihovo sprečavanje i odgovor na njih;
 - (b) mjere za prikupljanje, dijeljenje i razmjenu relevantnih informacija;
 - (c) mjere za nepredvidive situacije usmjerene na predviđanje i planiranje;
 - (d) mjere za otklanjanje učinaka ozbiljnih incidenata na jedinstveno tržište koji još nisu uzrokovali izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu (pojačan oprez na jedinstvenom tržištu), što uključuje skup mjera pojačanog opreza; i
 - (e) mjere reakcije na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, što uključuje skup mjera za odgovor na izvanredne okolnosti.
3. Države članice dužne su međusobno i s Komisijom redovito razmjenjivati informacije o svim pitanjima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe.
4. Komisija može prikupljati sve oblike specijaliziranih i/ili znanstvenih spoznaja koje su potrebne za primjenu ove Uredbe.

Članak 2.

Područje primjene

1. Mjere utvrđene ovom Uredbom primjenjuju se u odnosu na znatne učinke kriza na funkcioniranje jedinstvenog tržišta i njegovih lanaca opskrbe.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) lijekove kako su definirani u članku 2. točki 2. Direktive 2001/83/EZ;

- (b) medicinske proizvode kako su definirani u članku 2. točki (e) Uredbe (EU) 2022/123 Europskog parlamenta i Vijeća⁴³;
 - (c) druge zdravstvene protumjere kako su definirane u članku 3. točki 8. Uredbe (EU) .../... o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju [Uredba o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju]⁴⁴ i uvrštene na popis utvrđen u skladu s člankom 6. stavkom 1. [Prijedloga] Uredbe Vijeća (EU) .../... o okviru mjera za osiguranje isporuke medicinskih protumjera potrebnih tijekom krize⁴⁵;
 - (d) poluvodiče kako su definirani u članku 2. točki 1. Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima)⁴⁶;
 - (e) energente kako su definirani u članku 2. stavku 1. Direktive 2003/96/EZ⁴⁷, električnu energiju kako je definirana u članku 2. stavku 2. te direktive i ostale proizvode kako su navedeni u članku 2. stavku 3. te direktive;
 - (f) financijske usluge, kao što su bankarstvo, kreditiranje, osiguranje i reosiguranje, strukovne ili osobne mirovine, vrijednosni papiri, investicijski fondovi, plaćanja i investicijsko savjetovanje, uključujući usluge navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/36/EU, te aktivnosti i savjetovanje u vezi s namirom i poravnanjem, posredovanje i druge pomoćne financijske usluge.
3. Odstupajući od stavka 2. točaka (a), (b) i (c), članci od 16. do 20. i članak 41. ove Uredbe primjenjuju se na proizvode iz tih točaka.
 4. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje Mehanizam Unije za civilnu zaštitu uspostavljen Odlukom br. 1313/13/EU ni opći plan upravljanja krizom u području sigurnosti hrane i hrane za životinje u skladu s Uredbom (EZ) br. 178/2002.
 5. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila Unije o tržišnom natjecanju (članci od 101. do 109. UFEU-a i provedbene uredbe), uključujući protumonopolska pravila, pravila o koncentracijama i pravila o državnim potporama.
 6. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje mogućnost Komisije:
 - (a) da se savjetuje odnosno surađuje, u ime Unije, s relevantnim trećim zemljama, pri čemu se posebna pozornost posvećuje zemljama u razvoju, radi pronalaženja rješenja koja se temelje na suradnji kako bi se otklonili poremećaji u lancima opskrbe, u skladu s međunarodnim obvezama. To može uključivati, prema potrebi, koordinaciju u relevantnim međunarodnim forumima; ili
 - (b) da ocjenjuje primjerenost uvođenja ograničenja izvoza robe u skladu s međunarodnim pravima i obvezama Unije na temelju Uredbe (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸.

⁴³ Uredba (EU) 2022/123 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. siječnja 2022. o pojačanoj ulozi Europske agencije za lijekove u pripravnosti za krizne situacije i upravljanju njima u području lijekova i medicinskih proizvoda, SL L 20, 31.1.2022., str. 12.

⁴⁴ [upućivanje na doneseni akt treba umetnuti kad bude dostupno]

⁴⁵ [upućivanje na doneseni akt treba umetnuti kad bude dostupno]

⁴⁶ [upućivanje na doneseni akt treba umetnuti kad bude dostupno]

⁴⁷ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

⁴⁸ SL L 83, 27.3.2015., str. 34.

7. Sva djelovanja poduzeta na temelju ove Uredbe moraju biti u skladu s obvezama Unije na temelju međunarodnog prava.
8. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje odgovornost država članica da štite nacionalnu sigurnost ili njihove ovlasti da štite druge temeljne državne funkcije, uključujući osiguravanje teritorijalne cjelovitosti države i održavanje reda i mira.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „kriza” znači izniman, neočekivan i iznenadan, prirodan ili ljudskim djelovanjem uzrokovan događaj koji je po prirodi i razmjerima izvanredan i koji je nastupio unutar ili izvan Unije;
2. „režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu” znači okvir za otklanjanje prijetnje od znatnog poremećaja u opskrbi robom i uslugama od strateške važnosti koja bi mogla prerasti u izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u sljedećih šest mjeseci;
3. „izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu” znači opsežan učinak krize na jedinstveno tržište koji dovodi do ozbiljnih poremećaja slobodnog kretanja na jedinstvenom tržištu ili funkcioniranja lanaca opskrbe koji su neophodni za održavanje vitalnih društvenih ili gospodarskih djelatnosti na jedinstvenom tržištu;
4. „strateški važna područja” znači ona područja koja su od ključne važnosti za Uniju i njezine države članice po tome što su od sustavne i vitalne važnosti za javnu sigurnost, javnu zaštitu, javni red ili javno zdravlje te u kojima bi poremećaj, neuspjeh, gubitak ili uništenje znatno utjecalo na funkcioniranje jedinstvenog tržišta;
5. „roba i usluge od strateške važnosti” znači roba i usluge koje su neophodne za osiguravanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta u strateški važnim područjima, a koje se ne mogu zamijeniti niti diversificirati;
6. „roba i usluge relevantne u slučaju krize” znači roba i usluge koje su neophodne za odgovaranje na krizu ili otklanjanje učinaka krize na jedinstveno tržište tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu;
7. „strateške rezerve” znači zaliha robe od strateške važnosti za koju bi stvaranje rezerve moglo biti potrebno radi pripreme na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, pod kontrolom države članice.

GLAVA II.

UPRAVLJANJE

Članak 4.

Savjetodavna skupina

1. Osniva se savjetodavna skupina.

2. Savjetodavna skupina sastoji se od jednog predstavnika iz svake države članice. Svaka država članica imenuje po jednog predstavnika i jednog zamjenika.
3. Komisija predsjedava savjetodavnom skupinom i osigurava tajništvo. Komisija može pozvati predstavnika Europskog parlamenta, predstavnike država članica EFTA-e koje su ugovorne stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru⁴⁹, predstavnike gospodarskih subjekata, organizacija dionika i socijalnih partnera te stručnjake da sudjeluju na sastancima savjetodavne skupine kao promatrači. Komisija poziva predstavnike drugih tijela na razini Unije koja su relevantna u slučaju krize da kao promatrači sudjeluju na relevantnim sastancima savjetodavne skupine.
4. Za potrebe planiranja za nepredvidive situacije u skladu s člancima od 6. do 8., savjetodavna skupina pomaže i daje savjete Komisiji u pogledu sljedećih zadaća:
 - (a) predlaganja aranžmana za administrativnu suradnju između Komisije i država članica u vrijeme primjene režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu koji bi bili uključeni u krizne protokole;
 - (b) procjene ozbiljnih incidenata na koje su Komisiju upozorile države članice.
5. Za potrebe režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu iz članka 9., savjetodavna skupina pomaže Komisiji u sljedećim zadaćama:
 - (a) utvrđivanju postoji li prijetnja iz članka 3. točke 2. i koji su razmjeri te prijetnje;
 - (b) prikupljanju predviđanja, analizi podataka i istraživanju tržišta;
 - (c) savjetovanju s predstavnicima gospodarskih subjekata, uključujući MSP-ove, i industrije radi prikupljanja podataka iz istraživanja tržišta;
 - (d) analiziranju zbirnih podataka koje su dobila druga tijela na razini Unije i međunarodnoj razini koja su relevantna u slučaju krize;
 - (e) olakšavanju razmjena i dijeljenja informacija, među ostalim s drugim relevantnim tijelima i drugim tijelima na razini Unije koja su relevantna u slučaju krize, kao i s trećim zemljama, prema potrebi, pri čemu se posebna pažnja posvećuje zemljama u razvoju, te s međunarodnim organizacijama;
 - (f) održavanju repozitorija nacionalnih kriznih mjera i kriznih mjera Unije koje su se primjenjivale u prijašnjim krizama koje su utjecale na jedinstveno tržište i njegove lance opskrbe.
6. Za potrebe režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu iz članka 14., savjetodavna skupina pomaže Komisiji u sljedećim zadaćama:
 - (a) analiziranju informacija relevantnih u slučaju krize koje su prikupile države članice ili Komisija;
 - (b) utvrđivanju jesu li ispunjeni kriteriji za aktivaciju ili deaktivaciju režima za izvanredne okolnosti;
 - (c) savjetovanju o provedbi mjera odabranih kao odgovor na razini Unije na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu;
 - (d) provođenju pregleda nacionalnih kriznih mjera;

⁴⁹ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

- (e) olakšavanju razmjena i dijeljenja informacija, među ostalim s drugim tijelima na razini Unije koja su relevantna u slučaju krize, kao i, prema potrebi, s trećim zemljama, pri čemu se posebna pažnja posvećuje zemljama u razvoju, te s međunarodnim organizacijama.
- 7. Komisija osigurava sudjelovanje svih tijela na razini Unije koja su relevantna za odgovarajuću krizu. Savjetodavna skupina blisko surađuje i koordinira rad, prema potrebi, s drugim tijelima na razini Unije koja su relevantna u slučaju krize. Komisija osigurava koordinaciju s mjerama koje se provode u okviru ostalih mehanizama Unije, kao što je Mehanizam Unije za civilnu zaštitu ili okvir EU-a za zdravstvenu sigurnost. Savjetodavna skupina osigurava razmjenu informacija s Koordinacijskim centrom za odgovor na izvanredne okolnosti u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu.
- 8. Savjetodavna skupina sastaje se najmanje triput godišnje. Na svojem prvom sastanku, na prijedlog Komisije i u dogovoru s njom, savjetodavna skupina donosi svoj poslovnik.
- 9. Savjetodavna skupina može donositi mišljenja, preporuke ili izvješća u kontekstu svojih zadaća utvrđenih u stavcima od 4. do 6.

Članak 5.

Središnji uredi za vezu

- 1. Države članice imenuju središnje urede za vezu, koji su odgovorni za održavanje kontakata, koordinaciju i razmjenu informacija sa središnjim uredima za vezu drugih država članica i središnjim uredom za vezu na razini Unije u skladu s ovom Uredbom. Ti uredi za vezu usklađuju i prikupljaju doprinose relevantnih nacionalnih nadležnih tijela.
- 2. Komisija imenuje središnji ured za vezu na razini Unije za održavanje kontakata sa središnjim uredima za vezu država članica tijekom režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u skladu s ovom Uredbom. Središnji ured za vezu na razini Unije osigurava koordinaciju i razmjenu informacija sa središnjim uredima za vezu država članica za upravljanje režimom pojačanog opreza i režimom za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Dio II.

Planiranje za nepredvidive situacije na jedinstvenom tržištu

Članak 6. *Krizni protokoli*

1. Komisija je, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine i doprinosa relevantnih tijela na razini Unije, ovlaštena nakon savjetovanja s državama članicama donositi delegirane akte radi dopune ove Uredbe okvirom u kojem se utvrđuju krizni protokoli za suradnju, razmjenu informacija i komuniciranje u kriznim situacijama za režim pojačanog opreza i režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, što ponajprije uključuje:
 - (a) suradnju između nacionalnih nadležnih tijela i nadležnih tijela na razini Unije u području upravljanja režimom pojačanog opreza i režimom za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu tijekom njihove primjene u svim sektorima jedinstvenog tržišta;
 - (b) opće modalitete za sigurnu razmjenu informacija;
 - (c) koordinirani pristup komuniciranju o rizicima i komuniciranju u kriznim situacijama, među ostalim prema javnosti, u čemu koordinacijsku ulogu ima Komisija;
 - (d) upravljanje okvirom.
2. Komisija i države članice dužne su uvesti detaljne administrativne aranžmane za osiguravanje pravodobne suradnje i sigurne razmjene informacija među Komisijom, relevantnim tijelima na razini Unije i državama članicama koji se odnose na:
 - (a) popis relevantnih nacionalnih nadležnih tijela, središnjih ureda za vezu imenovanih u skladu s člankom 5. i jedinstvenih kontaktnih točaka iz članka 21., njihovih podataka za kontakt, dodijeljenih uloga i odgovornosti koje imaju u skladu s nacionalnim pravom tijekom primjene režima pojačanog opreza i režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu iz ove Uredbe;
 - (b) savjetovanje s predstavnicima gospodarskih subjekata i socijalnih partnera, uključujući MSP-ove, o njihovim inicijativama i aktivnostima za ublažavanje potencijalnih poremećaja u lancima opskrbe i odgovaranje na njih te za prevladavanje potencijalnih nestašica robe i usluga na jedinstvenom tržištu;
 - (c) suradnju na tehničkoj razini u režimu pojačanog opreza i režimu za izvanredne okolnosti u svim sektorima jedinstvenog tržišta;
 - (d) komuniciranje o rizicima i komuniciranje u izvanrednim okolnostima, u čemu koordinacijsku ulogu ima Komisija, primjereno uzimajući u obzir već postojeće strukture.
3. Kako bi se osiguralo funkcioniranje okvira iz stavka 1., Komisija može provoditi testiranja otpornosti na stres, simulacije i preispitivanja tijekom i nakon djelovanja s državama članicama te predlagati relevantnim tijelima na razini Unije i državama članicama da prema potrebi ažuriraju taj okvir.

*Članak 7.
Osposobljavanja i simulacije*

Komisija organizira osposobljavanje u području koordinacije, suradnje i razmjene informacija u kriznim situacijama iz članka 6. za osoblje imenovanih središnjih ureda za vezu. Komisija organizira simulacije u kojima sudjeluje osoblje središnjih ureda za vezu iz svih država članica i koje se temelje na potencijalnim scenarijima izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu.

*Članak 8.
Ad hoc upozorenja za rano upozoravanje*

1. Središnji ured za vezu određene države članice bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju i središnje urede za vezu ostalih država članica o svakom incidentu koji znatno remeti ili bi mogao znatno poremetiti funkcioniranje jedinstvenog tržišta i njegovih lanaca opskrbe (ozbiljni incidenti).
2. Središnji uredi za vezu i sva relevantna nacionalna nadležna tijela dužni su, u skladu s pravom Unije i nacionalnim zakonodavstvom koje je u skladu s pravom Unije, postupati s informacijama iz stavka 1. tako da se poštuje njihova povjerljivost, štite sigurnost i javni red Europske unije ili njezinih država članica te štite sigurnost i poslovni interesi predmetnih gospodarskih subjekata.
3. Kako bi se utvrdilo je li poremećaj ili mogući poremećaj u funkcioniranju jedinstvenog tržišta i njegovih lanaca opskrbe robom i uslugama znatan i bi li se o njemu trebalo izdati upozorenje, središnji ured za vezu određene države članice uzima u obzir sljedeće:
 - (a) broj gospodarskih subjekata zahvaćenih poremećajem ili mogućim poremećajem;
 - (b) trajanje ili predviđeno trajanje poremećaja ili mogućeg poremećaja;
 - (c) zemljopisno područje; udio jedinstvenog tržišta koji je zahvaćen poremećajem ili mogućim poremećajem; učinak na određena zemljopisna područja koja su naročito osjetljiva na poremećaje u lancima opskrbe ili izložena njima, što uključuje najudaljenije regije EU-a;
 - (d) učinak poremećaja ili mogućeg poremećaja na ulazne elemente koji se ne mogu diversificirati niti zamijeniti.

Dio III.

Pojačan oprez na jedinstvenom tržištu

GLAVA I.

REŽIM POJAČANOG OPREZA

Članak 9.

Aktivacija

1. Ako Komisija, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, smatra da postoji prijetnja iz članka 3. točke 2., dužna je provedbenim aktom aktivirati režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu na razdoblje od najviše šest mjeseci. Taj provedbeni akt sadržava sljedeće:
 - (a) procjenu mogućeg učinka krize;
 - (b) popis predmetne robe i usluga od strateške važnosti; i
 - (c) mjere pojačanog opreza koje treba poduzeti.
2. Provedbeni akt iz stavka 1. donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 41. stavka 2.

Članak 10.

Produljenje i deaktivacija

1. Ako smatra da razlozi za aktiviranje režima pojačanog opreza u skladu s člankom 9. stavkom 1. i dalje postoje te uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, Komisija može provedbenim aktom produljiti primjenu režima pojačanog opreza na razdoblje od najviše šest mjeseci.
2. Ako Komisija, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, smatra da prijetnja iz članka 3. točke 2. više ne postoji, s obzirom na neke ili sve mjere pojačanog opreza odnosno neku ili svu robu i usluge, dužna je provedbenim aktom u potpunosti ili djelomično deaktivirati režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu.
3. Provedbeni akti iz stavaka 1. i 2. donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2.

GLAVA II.

MJERE POJAČANOG OPREZA

Članak 11.

Praćenje

1. Nakon što se režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu aktivira u skladu s člankom 9., nacionalna nadležna tijela dužna su pratiti lance opskrbe robom i uslugama od strateške važnosti koji su utvrđeni u provedbenom aktu kojim je aktiviran režim pojačanog opreza.
2. Komisija osigurava standardizirana i sigurna sredstva za prikupljanje i obradu informacija za potrebe stavka 1. korištenjem elektroničkih sredstava. Ne dovodeći u pitanje nacionalno zakonodavstvo kojim se zahtijeva čuvanje povjerljivosti

prikupljenih informacija, uključujući poslovne tajne, jamči se povjerljivost poslovno osjetljivih informacija i informacija koje utječu na sigurnost i javni red u Uniji ili njezinim državama članicama.

3. Države članice dužne su sastaviti i održavati popis najvažnijih gospodarskih subjekata s poslovnim nastanom na svojem državnom području koji posluju u okviru lanaca opskrbe robom i uslugama od strateške važnosti koji su utvrđeni u provedbenom aktu kojim je aktiviran režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu.
4. Na temelju popisa sastavljenog u skladu s člankom 6. nacionalna nadležna tijela upućuju zahtjeve za dobrovoljno dostavljanje informacija najvažnijim subjektima u lancima opskrbe robom i uslugama koji su utvrđeni u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 9. i drugim relevantnim dionicima s poslovnim nastanom na njihovu državnom području. U takvim se zahtjevima posebno navodi koje se informacije o čimbenicima koji utječu na dostupnost utvrđene robe i usluga od strateške važnosti traže. Svaki gospodarski subjekt/dionik koji dobrovoljno dostavi informacije čini to na pojedinačnoj osnovi u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju kojima se uređuje razmjena informacija. Nacionalna nadležna tijela prosljeđuju relevantne nalaze Komisiji i savjetodavnoj skupini bez nepotrebne odgode putem odgovarajućeg središnjeg ureda za vezu.
5. Nacionalna nadležna tijela dužna su primjereno uzeti u obzir administrativno opterećenje za gospodarske subjekte i naročito MSP-ove koje bi moglo biti povezano sa zahtjevima za informacije te osigurati da ono bude što manje.
6. Komisija može od savjetodavne skupine zatražiti da razmotri te nalaze i moguća buduća kretanja na temelju praćenja lanaca opskrbe robom i uslugama od strateške važnosti.
7. Na temelju informacija prikupljenih aktivnostima provedenima u skladu sa stavkom 1. Komisija može izraditi izvješće sa zbirnim nalazima.

Članak 12. Strateške rezerve

1. Komisija može, među robom od strateške važnosti navedenom u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 9. stavkom 1., utvrditi onu za koju bi moglo biti potrebno stvoriti rezervu radi pripreme na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, vodeći pritom računa o vjerojatnosti i učinku nestašica. Komisija o tome obavješćuje države članice.

Iz primjene ovog članka isključeni su kapaciteti koji su dio zalihe u sustavu rescEU u skladu s člankom 12. Odluke br. 1313/2013/EU.

2. Komisija može provedbenim aktima od država članica zatražiti da dostavljaju informacije o robi navedenoj u određenom provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 9. stavkom 1. koje se odnose na sljedeće:
 - (a) trenutačno stanje zaliha na njihovu državnom području;
 - (b) sve mogućnosti za dodatnu nabavu;
 - (c) sve opcije za alternativnu opskrbu;
 - (d) dodatne informacije kojima bi se mogla osigurati dostupnost te robe.

U provedbenom aktu pobliže se navodi roba o kojoj treba dostaviti informacije.

Države članice izvješćuju Komisiju o razinama strateških rezervi robe od strateške važnosti koje drže i razinama drugih zaliha takve robe koje se drže na njihovu državnom području.

3. Uzimajući primjereno u obzir zalihe koje drže ili stvaraju gospodarski subjekti na njihovu državnom području, države članice dužne su što više se potruditi oko stvaranja strateških rezervi robe od strateške važnosti utvrđene u skladu sa stavkom 1. Komisija državama članicama pruža potporu povezanu s koordinacijom i racionalizacijom njihovih aktivnosti u tom pogledu.
4. Ako se djelotvornost stvaranja strateških rezervi robe od strateške važnosti utvrđene u skladu sa stavkom 1. može povećati racionalizacijom tih aktivnosti među državama članicama, Komisija može provedbenim aktima sastaviti i redovito ažurirati popis pojedinačnih ciljnih vrijednosti u pogledu količina i rokova za one strateške rezerve koje bi države članice trebale održavati. Pri određivanju pojedinačnih ciljnih vrijednosti za svaku državu članicu Komisija uzima u obzir:
 - (a) vjerojatnost i učinak nestašica iz stavka 1.;
 - (b) razinu postojećih zaliha gospodarskih subjekata i strateških rezervi na razini cijele Unije te sve informacije o tekućim aktivnostima gospodarskih subjekata usmjerenima na povećanje njihovih zaliha;
 - (c) troškove stvaranja i održavanja takvih strateških rezervi.
5. Države članice redovito obavješćuju Komisiju o trenutačnom stanju njihovih strateških rezervi. Ako je država članica dosegla svoje pojedinačne ciljne vrijednosti iz stavka 4., dužna je obavijestiti Komisiju ako raspolaže bilo kakvim zalihama predmetne robe koje premašuju njezinu ciljnu vrijednost. Države članice čije rezerve nisu dosegnule pojedinačne ciljne vrijednosti dužne su objasniti Komisiji razloge za to. Komisija olakšava suradnju između država članica koje su već dosegnule svoje ciljne vrijednosti i ostalih država članica.
6. Ako su strateške rezerve određene države članice stalno znatno niže od pojedinačnih ciljnih vrijednosti iz stavka 4., a gospodarski subjekti na njezinu državnom području ne mogu nadoknaditi taj manjak, Komisija može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev 14 država članica, procijeniti potrebu za poduzimanjem daljnjih mjera radi stvaranja strateških rezervi robe od strateške važnosti utvrđene u skladu sa stavkom 1.

Nakon te procjene, ako Komisija na temelju objektivnih podataka utvrdi:

- (a) da su potrebe za predmetnom robom i dalje iste ili su se povećale u odnosu na stanje u trenutku kad je ciljna vrijednost iz stavka 4. prvi put određena ili posljednji put izmijenjena u skladu sa stavkom 4.;
- (b) da je pristup predmetnoj robi neophodan za osiguravanje pripravnosti na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu;
- (c) da predmetna država članica nije pružila dostatne dokaze kojima bi objasnila neuspjeh u ispunjavanju svoje pojedinačne ciljne vrijednosti; i
- (d) da postoje iznimne okolnosti, po tome što neuspjeh te države članice, uzimajući u obzir njezinu važnost u predmetnom lancu opskrbe, da stvori te strateške rezerve ozbiljno ugrožava pripravnost Unije na suočavanje s predstojećom prijetnjom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu;

Komisija može donijeti provedbeni akt kojim se od predmetne države članice zahtijeva da stvori strateške rezerve predmetne robe do određenog roka.

7. Kad postupa na temelju ovog članka, Komisija nastoji osigurati da se stvaranjem strateških rezervi ne stvara nerazmjeran pritisak na lance opskrbe robom utvrđenom u skladu sa stavkom 1. ili na fiskalni kapacitet predmetne države članice.

Komisija je dužna u potpunosti uzeti u obzir sve zabrinutosti povezane s nacionalnom sigurnošću koje države članice izraze.

8. Provedbeni akti iz ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2.

Dio IV.

Izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu

GLAVA I.

REŽIM ZA IZVANREDNE OKOLNOSTI

Članak 13.

Kriteriji za aktivaciju

1. Pri procjeni ozbiljnosti poremećaja radi utvrđivanja može li se učinak krize na jedinstveno tržište smatrati izvanrednim okolnostima na jedinstvenom tržištu, Komisija na temelju konkretnih i pouzdanih dokaza uzima u obzir barem sljedeće pokazatelje:
 - (a) informacije o tome je li kriza uzrokovala aktivaciju bilo kojeg relevantnog mehanizma Vijeća za odgovor na krizu, Mehanizma Unije za civilnu zaštitu ili mehanizama uspostavljenih u okviru EU-a za zdravstvenu sigurnost, uključujući [Prijedlog] uredbe (EU).../... o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i [Prijedlog] uredbe Vijeća (EU).../... o okviru mjera za osiguranje isporuke medicinskih protumjera potrebnih tijekom krize;
 - (b) procjenu broja gospodarskih subjekata ili korisnika koji se oslanjaju na narušeni sektor ili sektore jedinstvenog tržišta za opskrbu predmetnom robom ili pružanje predmetnih usluga;
 - (c) važnost predmetne robe ili usluga za druge sektore;
 - (d) stupanj i trajanje učinaka na gospodarske i društvene aktivnosti, okoliš i javnu sigurnost;
 - (e) da pogođeni gospodarski subjekti nisu uspjeli u razumnom roku dobrovoljno osmisliti rješenje za određene aspekte krize;
 - (f) tržišni položaj pogođenih gospodarskih subjekata u predmetnom sektoru ili sektorima;
 - (g) zemljopisno područje koje je pogođeno i koje bi moglo biti pogođeno, uključujući sve prekogranične učinke na funkcioniranje lanaca opskrbe koji su neophodni za održavanje vitalnih društvenih ili gospodarskih djelatnosti na jedinstvenom tržištu;
 - (h) važnost pogođenog gospodarskog subjekta u održavanju dostatne razine opskrbe robom ili uslugama, uzimajući u obzir dostupnost alternativnih sredstava za pružanje te robe ili usluga; i
 - (i) nepostojanje zamjenske robe, ulaznih materijala ili usluga.

Članak 14.

Aktivacija

1. Režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu može se aktivirati bez prethodne aktivacije režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu u pogledu iste robe ili usluga. Ako je prethodno aktiviran režim pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu, režim za izvanredne okolnosti može ga zamijeniti djelomično ili u cijelosti.

2. Ako Komisija, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, smatra da postoje izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, ona predlaže Vijeću aktivaciju režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.
3. Vijeće može aktivirati režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu provedbenim aktom Vijeća. Trajanje aktivacije određuje se u provedbenom aktu i iznosi najviše šest mjeseci.
4. Aktivacija režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u pogledu određene robe i usluga ne sprečava aktivaciju ili nastavak primjene režima pojačanog opreza na jedinstvenom tržištu ni primjenu mjera utvrđenih u člancima 11. i 12. u pogledu iste robe i usluga.
5. Čim se aktivira režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, Komisija provedbenim aktom bez odgode donosi popis robe i usluga relevantnih u slučaju krize. Taj se popis može izmijeniti provedbenim aktima.
6. Provedbeni akt Komisije iz stavka 5. donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s učincima krize na jedinstveno tržište, Komisija u skladu s postupkom iz članka 42. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.

*Članak 15.
Produljenje i deaktivacija*

1. Ako Komisija, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, smatra da je potrebno produljiti režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, ona predlaže Vijeću produljenje tog režima. Podložno hitnim i iznimnim promjenama okolnosti, Komisija to nastoji učiniti najkasnije 30 dana prije isteka razdoblja za koje je aktiviran režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu. Vijeće pojedinačnim provedbenim aktom može produljiti režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu za najviše šest mjeseci.
2. Ako savjetodavna skupina ima konkretne i pouzdane dokaze da bi izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu trebalo deaktivirati, ona može o tome izraditi mišljenje i proslijediti ga Komisiji. Ako Komisija, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, smatra da više ne postoje izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, ona bez odgode predlaže Vijeću deaktivaciju režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.
3. Mjere poduzete u skladu s člancima od 24. do 33. i u skladu s izvanrednim postupcima uvedenima u odgovarajuće pravne okvire Unije izmjenama sektorskog zakonodavstva o proizvodima koje su utvrđene u Uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 i (EU) br. 305/2011 te uvođenju izvanrednih postupaka za ocjenjivanje sukladnosti, donošenje zajedničkih specifikacija i nadzor tržišta u kontekstu izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu i Direktivi Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2000/14/EZ, 2006/42/EZ, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU i 2014/68/EU te u pogledu izvanrednih postupaka za ocjenjivanje sukladnosti, donošenje zajedničkih specifikacija i nadzor tržišta zbog izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu prestaju se primjenjivati nakon deaktivacije trajanja režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu. Komisija, najkasnije tri mjeseca od isteka mjera, Vijeću dostavlja ocjenu

djelotvornosti mjera poduzetih u okviru reakcije na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, koju sastavlja na temelju informacija prikupljenih u okviru mehanizma za praćenje predviđenog člankom 11.

GLAVA II.

SLOBODNO KRETANJE TIJEKOM IZVANREDNIH OKOLNOSTI NA JEDINSTVENOM TRŽIŠTU

Poglavlje I.

Mjere za ponovno uspostavljanje i olakšavanje slobodnog kretanja

Članak 16.

Opći zahtjevi za mjere ograničavanja slobodnog kretanja u okviru reakcije na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu

1. Pri donošenju i primjeni nacionalnih mjera za odgovor na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i s njima povezanu krizu, države članice osiguravaju da su njihove mjere u potpunosti u skladu s Ugovorom i pravom Unije, a posebno sa zahtjevima utvrđenima u ovom članku.
2. Svako ograničenje mora biti vremenski ograničeno i mora se ukloniti čim to situacija dopusti. Osim toga, kod svakog ograničenja trebalo bi uzeti u obzir situaciju u pograničnim regijama.
3. Bilo koji zahtjev nametnut građanima i poduzećima ne smije stvarati neopravdano ili nepotrebno administrativno opterećenje.
4. Države članice na jasan i nedvosmislen način obavještavaju građane, potrošače, poduzeća, radnike i njihove predstavnike o mjerama koje utječu na njihova prava na slobodno kretanje.
5. Države članice osiguravaju da svi pogođeni dionici budu obaviješteni o mjerama kojima se ograničava slobodno kretanje robe, usluga i osoba, uključujući radnike i pružatelje usluga, prije nego što te mjere stupe na snagu. Države članice osiguravaju kontinuirani dijalog s dionicima, uključujući komunikaciju sa socijalnim partnerima i međunarodnim partnerima.

Članak 17.

Zabranjena ograničenja pravâ na slobodno kretanje tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu

1. Tijekom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i odgovaranja na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu države članice suzdržavaju se od uvođenja bilo čega od sljedećeg:
 - (a) zabrane izvoza unutar Unije ili drugih mjera s istovrsnim učinkom na robu ili usluge relevantne u slučaju krize navedene u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 14. stavkom 5.;
 - (b) ograničenja izvoza robe unutar EU-a odnosno pružanja ili primanja usluga, ili mjera s istovrsnim učinkom, ako ta ograničenja:

- i. remete lance opskrbe robom i uslugama relevantnima u slučaju krize koje su navedene u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. ili
 - ii. stvaraju ili povećavaju nestašice takve robe i usluga na jedinstvenom tržištu;
- (c) diskriminacije među državama članicama ili među građanima, među ostalim u njihovoj ulozi pružatelja usluga ili radnika, izravno na temelju državljanstva ili, u slučaju poduzeća, lokacije registriranog sjedišta, središnje uprave ili glavnog mjesta poslovanja;
- (d) ograničenja slobodnog kretanja osoba uključenih u proizvodnju robe relevantne u slučaju krize koja je navedena u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. i njezinih dijelova ili u pružanje usluga relevantnih u slučaju krize koje su navedene u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. ili drugih mjera s istovrsnim učinkom:
 - i. koje uzrokuju manjak radne snage na jedinstvenom tržištu i tako remete lance opskrbe robom i uslugama relevantnima u slučaju krize ili stvaraju odnosno povećavaju nestašice takve robe i usluga na jedinstvenom tržištu; ili
 - ii. koje su izravno diskriminirajuće na temelju državljanstva osobe.
- 2. Tijekom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i odgovaranja na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu države članice suzdržavaju se od sljedećega, osim ako je to svojstveno prirodi krize:
 - (a) primjene povoljnijih pravila na robu podrijetlom iz susjedne države članice, bilo koje druge države članice ili skupine država članica, u usporedbi s robom podrijetlom iz drugih država članica;
 - (b) selektivnog odbijanja ulaska robe podrijetlom iz određenih drugih država članica na njihovo državno područje;
 - (c) uvođenja zabrana obavljanja prijevoza tereta.
- 3. Tijekom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i odgovaranja na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu države članice suzdržavaju se od sljedećega, osim ako je to svojstveno prirodi krize/izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu:
 - (a) zabrane vrsta usluga ili načina pružanja usluga;
 - (b) blokiranja protoka prijevoza putnika.
- 4. Tijekom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i odgovaranja na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu države članice suzdržavaju se od sljedećega:
 - (a) primjene povoljnijih pravila za putovanje u jednu državu članicu ili iz nje u drugu državu članicu ili skupine država članica ili iz njih, u usporedbi s putovanjem u druge države članice i iz njih, osim ako je to svojstveno prirodi krize/izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu;
 - (b) uskraćivanja korisnicima prava na slobodno kretanje u skladu s pravom Unije prava ulaska na državno područje države članice njihova državljanstva ili boravišta, prava na izlazak iz državnog područja država članica kako bi otputovali u državu članicu državljanstva ili boravišta ili prava na tranzit kroz državu članicu kako bi došli do države članice državljanstva ili boravišta;

- (c) zabrane poslovnih putovanja povezanih s istraživanjem i razvojem, proizvodnjom robe potrebne tijekom krize koja je navedena u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. ili njezinim stavljanjem na tržište ili povezanim inspekcijama;
 - (d) nametanje zabrana putovanja, uključujući putovanja iz nužnih obiteljskih razloga, koje nisu prikladne za ostvarenje bilo kakvog legitimnog javnog interesa koji se navodno nastoji ostvariti takvim mjerama ili koje očito prekoračuju ono što je nužno za ostvarenje tog cilja;
 - (e) nametanja ograničenja radnicima i pružateljima usluga i njihovim predstavnicima, osim ako je to nužno zbog prirode krize/izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu i ako to očito ne prelazi ono što je nužno u tu svrhu.
5. Ako su u skladu s člankom 14. aktivirane izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, a aktivnosti koje obavljaju pružatelji usluga, predstavnici poduzeća i radnici nisu pogođene krizom u državi članici te je sigurno putovanje moguće unatoč krizi, ta država članica ne smije uvesti ograničenja putovanja za te kategorije osoba iz drugih država članica koja bi im onemogućila pristup mjestu obavljanja aktivnosti ili radnom mjestu.
6. Ako su u skladu s člankom 14. aktivirane izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i iznimne okolnosti koje proizlaze iz krize ne dopuštaju svim pružateljima usluga, predstavnicima poduzeća i radnicima iz drugih država članica da putuju i da imaju neometan pristup svojem mjestu obavljanja aktivnosti ili radnom mjestu, ali je putovanje još uvijek moguće, države članice ne nameću ograničenja putovanja za:
- (a) pružatelje usluga koji pružaju usluge relevantne u slučaju krize koje su navedene u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. ili predstavnike poduzeća ili radnike uključene u proizvodnju robe relevantne u slučaju krize ili pružanje usluga relevantnih u slučaju krize koji su navedeni u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. kako bi im se omogućio pristup mjestu obavljanja njihovih aktivnosti ako su aktivnosti u predmetnom sektoru još uvijek dopuštene u državi članici;
 - (b) djelatnike civilne zaštite kako bi im se omogućio neometan pristup mjestu obavljanja aktivnosti s njihovom opremom u bilo kojoj državi članici.
7. Pri poduzimanju mjera iz ove odredbe države članice osiguravaju potpunu usklađenost s Ugovorima i pravom Unije. Ništa u ovoj odredbi ne smije se tumačiti kao odobravanje ili opravdanje ograničenja slobodnog kretanja u suprotnosti s Ugovorima ili drugim odredbama prava Unije.

Članak 18.
Mjere potpore

1. Tijekom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu Komisija može provedbenim aktima predvidjeti mjere potpore za jačanje slobodnog kretanja osoba iz članka 17. stavaka 6. i 7. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 422. stavka 2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s učincima krize na jedinstveno tržište, Komisija u skladu s postupkom iz članka 42. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.
2. Tijekom režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, ako Komisija utvrdi da su države članice uspostavile predloške kojima se potvrđuje da je pojedinac ili

gospodarski subjekt pružatelj usluga koji pruža usluge relevantne u slučaju krize, predstavnik poduzeća ili radnik uključen u proizvodnju robe relevantne u slučaju krize ili pružanje usluga relevantnih u slučaju krize odnosno djelatnik civilne zaštite te smatra da je upotreba različitih predložaka u svakoj državi članici prepreka slobodnom kretanju za vrijeme izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu, Komisija može provedbenim aktima, ako to smatra potrebnim za podupiranje slobodnog kretanja tih kategorija osoba i njihove opreme za vrijeme izvanrednih okolnosti, izdati predloške kojima se potvrđuje da ispunjavaju relevantne kriterije za primjenu članka 17. stavka 6. u svim državama članicama.

3. Provedbeni akti iz stavaka 1. i 2. donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s učincima krize na jedinstveno tržište, Komisija u skladu s postupkom iz članka 42. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.

Poglavlje II.

Transparentnost i administrativna pomoć

Članak 19. *Obavijesti*

1. Tijekom izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu države članice obavješćuju Komisiju o svim nacrtima mjera za ograničenje slobodnog kretanja robe i slobode pružanja usluga relevantnih u slučaju krize te za ograničenja slobodnog kretanja osoba, uključujući radnike, relevantna u slučaju krize, zajedno s razlozima za te mjere.

To obavješćivanje ne sprečava države članice da donesu predmetne mjere ako je potrebno hitno djelovanje zbog razloga nastalih zbog ozbiljnih i nepredvidivih okolnosti. Države članice odmah dostavljaju obavijest o donesenim mjerama, zajedno s obrazloženjem potrebe za hitnim donošenjem mjere.
2. Države članice Komisiji dostavljaju izjavu o razlozima zbog kojih je izvršenje takve mjere opravdano i proporcionalno ako ti razlozi već nisu pojašnjeni u mjeri o kojoj je dostavljena obavijest. Države članice Komisiji dostavljaju cjeloviti tekst nacionalnih zakonodavnih ili regulatornih odredaba koje sadržavaju mjeru ili koje se mjerom mijenjaju.
3. Države članice za obavijesti na temelju ovog članka upotrebljavaju informacijski sustav za obavijesti uspostavljen na temelju Direktive (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰.
4. Komisija o mjerama o kojima je primila obavijest bez odgode obavješćuje druge države članice te ih istodobno prosljeđuje savjetodavnoj skupini.
5. Ako savjetodavna skupina odluči dati mišljenje o mjeri iz obavijesti, to čini u roku od četiri radna dana od datuma na koji je Komisija primila obavijest o toj mjeri.
6. Komisija osigurava da građani i poduzeća budu informirani o mjerama o kojima je dostavljena obavijest, osim ako države članice zatraže da mjere ostanu povjerljive ili Komisija smatra da bi otkrivanje tih mjera utjecalo na sigurnost i javni poredak Europske unije ili njezinih država članica, te o odlukama i primjedbama država članica donesenima u skladu s ovim člankom.

⁵⁰ SL L 241, 17.9.2015., str. 1.

7. Države članice odgađaju donošenje mjere čiji je nacrt dostavljen na 10 dana od datuma na koji je Komisija primila obavijest iz ovog članka.
8. U roku od 10 dana od datuma na koji primi obavijest, Komisija ispituje usklađenost svakog nacrta mjere ili donesene mjere s pravom Unije, uključujući članke 16. i 17. ove Uredbe, kao i s načelima proporcionalnosti i nediskriminacije, te može dostaviti primjedbe na mjeru iz obavijesti ako postoje odmah očiti i ozbiljni razlozi za sumnju da mjera nije u skladu s pravom Unije. Država članica koja dostavlja obavijest uzima u obzir te primjedbe. U iznimnim okolnostima, posebno radi dobivanja znanstvenih savjeta, dokaza ili tehničkog stručnog znanja u kontekstu situacije koja se mijenja, Komisija može produljiti razdoblje od 10 dana. Komisija navodi razloge koji opravdavaju takvo produljenje, određuje novi rok i bez odgode obavješćuje države članice o novom roku i razlozima za produljenje.
9. Usto, države članice mogu dostaviti primjedbe državi članici koja je obavijestila o mjeri; ta država članica uzima u obzir te primjedbe.
10. Država članica koja dostavlja obavijest Komisiji saopćuje mjere koje namjerava donijeti kako bi postupila u skladu s primjedbama dostavljenima u skladu sa stavkom 8. u roku od 10 dana od njihova primitka.
11. Ako Komisija utvrdi da mjere koje je saopćila država članica koja dostavlja obavijest još uvijek nisu u skladu s pravom Unije, u roku od 30 dana od te obavijesti može izdati odluku kojom od te države članice zahtijeva da se suzdrži od donošenja mjere čiji je nacrt dostavljen. Država članica koja dostavlja obavijest bez odgode šalje Komisiji doneseni tekst mjere čiji je nacrt dostavljen.
12. Ako Komisija utvrdi da već donesena mjera o kojoj je obaviještena nije u skladu s pravom Unije, može u roku od 30 dana od te obavijesti izdati odluku kojom se od države članice zahtijeva da ukine mjeru. Država članica koja dostavlja obavijest bez odgode saopćuje tekst revidirane mjere ako izmijeni donesenu mjeru o kojoj je dostavljena obavijest.
13. Komisija iznimno može produljiti rok od 30 dana iz stavaka 11. i 12. kako bi se uzele u obzir promijenjene okolnosti, posebno radi dobivanja znanstvenih savjeta, dokaza ili tehničkog stručnog znanja u kontekstu situacije koja se mijenja. Komisija navodi razloge koji opravdavaju takvo produljenje i određuje novi rok te bez odgode obavješćuje države članice o novom roku i razlozima za produljenje.
14. Odluke Komisije iz stavaka 11. i 12. temelje se na dostupnim informacijama i mogu se izdati ako postoje odmah očiti i ozbiljni razlozi za sumnju da mjere o kojima je dostavljena obavijest nisu u skladu s pravom Unije, uključujući članak 16. ili 17. ove Uredbe, s načelom proporcionalnosti ili načelom nediskriminacije. Donošenjem tih odluka ne dovodi se u pitanje mogućnost da Komisija donese mjere u kasnijoj fazi, uključujući pokretanje postupka zbog povrede na temelju članka 258. UFEU-a.
15. Informacije koje se dostavljaju na temelju ovog članka nisu povjerljive, osim ako država članica koja je dostavila obavijest to izričito zahtijeva. Svaki takav zahtjev mora se odnositi na nacrt mjera i mora biti opravdan.
16. Komisija objavljuje tekst mjera koje su države članice donijele u kontekstu izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu i kojima se ograničava slobodno kretanje robe, usluga i osoba, uključujući radnike, a koje su saopćene putem obavijesti iz ovog članka te primljene iz drugih izvora. Tekst mjera objavljuje se u roku od jednog radnog dana od primitka na elektroničkoj platformi kojom upravlja Komisija.

Članak 20.

Povezanost s drugim mehanizmima obavješćivanja

1. Ako država članica mora obavijestiti o mjeri u skladu s člankom 19. ove Uredbe i člankom 5. stavkom 1. Direktive (EU) 2015/1535⁵¹, smatra se da je obavješćivanjem provedenim na temelju ove Uredbe ispunjena i obveza obavješćivanja utvrđena u članku 5. stavku 1. Direktive (EU) 2015/1535.
2. Ako država članica mora obavijestiti o mjeri u skladu s člankom 19. ove Uredbe i člankom 15. stavkom 7. ili člankom 39. stavkom 5. Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁵², smatra se da su obavješćivanjem provedenim na temelju ove Uredbe ispunjene i obveze obavješćivanja utvrđene u Direktivi 2006/123/EZ. Slično tomu, odluke Komisije iz članka 19. stavaka 11. i 12. ove Uredbe smatraju se odlukom donesenom na temelju članka 15. stavka 7. Direktive 2006/123/EZ za potrebe te direktive.
3. Ako država članica mora obavijestiti o mjeri u skladu s člankom 19. ove Uredbe i dati informacije Komisiji u skladu s člankom 59. stavkom 5. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁵³, smatra se da je obavješćivanjem ispunjena i obveza davanja informacija utvrđena u članku 59. stavku 5. Direktive 2005/36/EZ.

Članak 21.

Jedinstvene kontaktne točke u državama članicama

1. Države članice upravljaju jedinstvenim nacionalnim kontaktnim točkama koje građanima, potrošačima, gospodarskim subjektima i radnicima te njihovim predstavnicima osiguravaju sljedeću pomoć:
 - (a) pomoć u traženju i dobivanju informacija o nacionalnim ograničenjima slobodnog kretanja robe, usluga, osoba i radnika povezanim s aktiviranim izvanrednim okolnostima na jedinstvenom tržištu;
 - (b) pomoć u provedbi svih kriznih postupaka i formalnosti na nacionalnoj razini koji su uspostavljeni zbog aktivacije izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu.
2. Države članice osiguravaju da građani, potrošači, gospodarski subjekti i radnici te njihovi predstavnici mogu primati, na njihov zahtjev i putem odgovarajućih jedinstvenih kontaktnih točaka, informacije od nadležnih tijela o načinu na koji se odgovarajuće nacionalne mjere za odgovor na krizu općenito tumače i primjenjuju. Te informacije prema potrebi uključuju vodič s postupnim uputama. Informacije se pružaju na jasnom i razumljivom jeziku. Moraju biti lako dostupne na daljinu i elektroničkim putem te se moraju ažurirati.

Članak 22.

Jedinstvena kontaktna točka na razini Unije

1. Komisija uspostavlja jedinstvenu kontaktnu točku na razini Unije i upravlja njome.
2. Jedinstvena kontaktna točka na razini Unije građanima, potrošačima, gospodarskim subjektima, radnicima i njihovim predstavnicima osigurava sljedeću pomoć:

⁵¹ SL L 241, 17.9.2015., str. 1.

⁵² SL L 376, 27.12.2006., str. 36.

⁵³ SL L 255, 30.9.2005., str. 22.

- (a) pomoć u traženju i dobivanju informacija o mjerama za odgovor na krizu na razini Unije koje su relevantne za aktivirane izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu ili koje utječu na ostvarivanje slobodnog kretanja robe, usluga, osoba i radnika;
- (b) pomoć u provedbi svih kriznih postupaka i formalnosti koji su uspostavljeni na razini Unije zbog aktivacije izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu;
- (c) sastavljanje popisa svih nacionalnih kriznih mjera i nacionalnih kontaktnih točaka.

GLAVA III.

MJERE ZA ODGOVOR NA IZVANREDNE OKOLNOSTI NA JEDINSTVENOM TRŽIŠTU

Poglavlje I.

Zahtjevi za ciljne informacije i dostupnost robe i usluga relevantnih u slučaju krize

Članak 23.

Zahtjev dvostruke aktivacije

1. Komisija može donijeti obvezujuće mjere iz ovog poglavlja provedbenim aktima u skladu s člankom 24. stavkom 2., člankom 26. prvim podstavkom i člankom 27. stavkom 2. tek nakon što se provedbenim aktom Vijeća u skladu s člankom 14. aktiviraju izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.
2. U provedbenom aktu kojim se uvodi mjera iz ovog poglavlja jasno se i izričito navodi popis robe i usluga relevantnih u slučaju krize na koje se ta mjera primjenjuje. Ta se mjera primjenjuje samo za vrijeme trajanja režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Članak 24.

Zahtjevi za informacije upućeni gospodarskim subjektima

1. Ako dođe do ozbiljnih nestašica povezanih s krizom ili neposredne opasnosti od nestašica, Komisija može pozvati predstavničke organizacije ili gospodarske subjekte u lancima opskrbe relevantnima u slučaju krize da na dobrovoljnoj osnovi, u utvrđenom roku, Komisiji dostave posebne informacije o proizvodnim kapacitetima i mogućim postojećim zalihama robe relevantne u slučaju krize i njezinih sastavnih dijelova u proizvodnim postrojenjima Unije i postrojenjima trećih zemalja kojima subjekt upravlja, s kojima sklapa ugovore ili od kojih kupuje robu, kao i informacije o svim relevantnim poremećajima u lancu opskrbe u određenom roku.
2. Ako adresati pravovremeno ne dostave tražene informacije u skladu sa stavkom 1. i ne dostave valjano obrazloženje zašto to nisu učinili, Komisija može provedbenim aktom zahtijevati da dostave informacije, pri čemu u provedbenom aktu navodi zašto je to proporcionalno i potrebno, određuje robu i usluge relevantne u slučaju krize i adresate zahtjeva za informacije te informacije koje se traže, navodeći, prema potrebi, predložak s pitanjima koja se mogu uputiti gospodarskim subjektima.
3. Zahtjevi za informacije iz stavka 1. mogu se odnositi na sljedeće:

- (a) ciljane informacije Komisiji povezane s proizvodnim kapacitetima i mogućim postojećim zalihama robe relevantne u slučaju krize i njezinih sastavnih dijelova u proizvodnim postrojenjima koja se nalaze u Uniji i proizvodnim postrojenjima smještenima u trećoj zemlji kojima organizacija ili subjekt iz stavka 1. upravlja, s kojima sklapa ugovore ili od kojih kupuje robu, uz potpuno poštovanje trgovinskih i poslovnih tajni te obvezu da Komisiji dostavi raspored očekivanih proizvedenih količina za proizvodna postrojenja koja se nalaze u Uniji za sljedeća tri mjeseca te informacije o svim relevantnim poremećajima u lancu opskrbe;
 - (b) druge informacije potrebne za procjenu prirode ili razmjera određenog poremećaja u lancu opskrbe odnosno nestašice.
4. Nakon aktivacije obveznih zahtjeva za informacije gospodarskim subjektima putem provedbenog akta, Komisija upućuje službenu odluku svim predstavničkim organizacijama ili gospodarskim subjektima u lancima opskrbe relevantnima u slučaju krize koji su utvrđeni u provedbenom aktu i od njih traži da dostave informacije navedene u provedbenom aktu. Komisija se, ako je to moguće, oslanja na relevantne i dostupne popise kontakata gospodarskih subjekata aktivnih u odabranim lancima opskrbe robom i uslugama relevantnima u slučaju krize, koje su sastavile države članice. Komisija može dobiti potrebne informacije o relevantnim gospodarskim subjektima od država članica.
5. Odluke Komisije koje sadržavaju pojedinačne zahtjeve za informacije moraju uključivati upućivanje na provedbeni akt iz stavka 2. na kojem se temelje i na situacije ozbiljnih nestašica povezanih s krizom ili neposredne prijetnje od nestašica zbog kojih su zahtjevi podneseni. Svaki zahtjev za informacije mora biti propisno opravdan i proporcionalan kad je riječ o količini, prirodi i granularnosti podataka, kao i učestalosti pristupa traženim podacima, te mora biti nužan za upravljanje u izvanrednim okolnostima ili za prikupljanje relevantnih službenih statističkih podataka. U zahtjevu se utvrđuje razuman rok u kojem se informacije trebaju dostaviti. Uzima se u obzir rad gospodarskog subjekta ili predstavničke organizacije koji je potreban za prikupljanje i stavljanje podataka na raspolaganje. Službena odluka sadržava i zaštitne mjere za zaštitu podataka u skladu s člankom 39. ove Uredbe, zaštitne mjere za neotkrivanje osjetljivih poslovnih informacija iz odgovora u skladu s člankom 25., informacije o mogućnosti osporavanja odluke pred Sudom Europske unije u skladu s relevantnim pravom Unije i o novčanim kaznama predviđenima u članku 28. u slučaju nepoštovanja te rok za odgovor.
6. U slučaju pravnih osoba i trgovačkih društava, vlasnici gospodarskih subjekata ili njihovi zakonski zastupnici, odnosno u slučaju udruženja bez pravne osobnosti, osobe koje su ih zakonom ili njihovim statutom ovlaštene zastupati, mogu ustupiti zatražene informacije u ime predmetnog gospodarskog subjekta ili udruženja gospodarskih subjekata. Svaki gospodarski subjekt ili udruženje gospodarskih subjekata dostavlja tražene informacije na pojedinačnoj osnovi u skladu s pravilima Unije o tržišnom natjecanju kojima se uređuje razmjena informacija. Propisno ovlašteni odvjetnici mogu dostaviti informacije u ime svojih stranaka. Stranke snose punu odgovornost ako su dostavljene informacije nepotpune, netočne ili zavaravajuće.
7. Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka Komisije kojima je izdala obvezni zahtjev za informacije gospodarskom subjektu.

8. Provedbeni akti iz stavka 2. donose se u skladu s postupkom odbora iz članka 42. stavka 2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s učincima krize na jedinstveno tržište, Komisija u skladu s postupkom iz članka 42. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.

Članak 25.

Povjerljivost i obrada informacija

1. Informacije dobivene u okviru primjene ove Uredbe upotrebljavaju se samo u svrhu za koju su zatražene.
2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih i povjerljivih informacija dobivenih i nastalih primjenom ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti, u skladu s pravom Unije i odgovarajućim nacionalnim pravom.
3. Države članice i Komisija osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima u skladu s ovom Uredbom ne umanju stupanj povjerljivosti ili da se s njih ne skine oznaka tajnosti bez prethodnog pisanog pristanka autora.
4. Komisija savjetodavnoj skupini iz članka 4. može dostaviti agregirane informacije koje se temelje na informacijama prikupljenima u skladu s člankom 24.
5. Komisija ne dijeli nikakve informacije na način koji može dovesti do identifikacije pojedinačnog gospodarskog subjekta ako dijeljenje informacija dovodi do moguće komercijalne štete ili štete za ugled tog subjekta ili do otkrivanja bilo koje poslovne tajne.

Članak 26.

Ciljane izmjene usklađenog zakonodavstva o proizvodima

Nakon što se provedbenim aktom Vijeća donesenim u skladu s člankom 14. aktivira režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, a postoji nestašica robe relevantne u slučaju krize, Komisija može provedbenim aktima aktivirati izvanredne postupke uključene u pravne okvire Unije izmijenjene [Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 i (EU) br. 305/2011 te uvođenju izvanrednih postupaka za ocjenjivanje sukladnosti, donošenje zajedničkih specifikacija i nadzor tržišta u kontekstu izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu i Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2000/14/EZ, 2006/42/EZ, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU i 2014/68/EU te u pogledu izvanrednih postupaka za ocjenjivanje sukladnosti, donošenje zajedničkih specifikacija i nadzor tržišta zbog izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu] u pogledu robe relevantne u slučaju krize, pri čemu se navode roba relevantna u slučaju krize i izvanredni postupci na koje se ta aktivacija odnosi, razlozi za tu aktivaciju i obrazloženje njezine proporcionalnosti te trajanje te aktivacije.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s učincima krize na jedinstveno tržište, Komisija u skladu s postupkom iz članka 42. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.

*Članak 27.
Prioritetne narudžbe*

1. Komisija može pozvati jednog subjekta ili više gospodarskih subjekata u lancima opskrbe relevantnima u slučaju krize s poslovnim nastanom u Uniji da prihvate određene narudžbe za proizvodnju ili isporuku robe relevantne u slučaju krize i da im daju prednost („prioritetna narudžba”).
2. Ako gospodarski subjekt ne prihvati prioritetne narudžbe i ne da im prednost, Komisija na vlastitu inicijativu ili na zahtjev 14 država članica može procijeniti nužnost i proporcionalnost pribjegavanja prioritetnim narudžbama; u takvim slučajevima Komisija predmetnom gospodarskom subjektu i svim strankama na koje potencijalna prioritetna narudžba očito utječe daje mogućnost da iznesu svoje stajalište u razumnom roku koji odredi Komisija u kontekstu okolnosti određenog slučaja. U iznimnim okolnostima, nakon takve procjene Komisija može predmetnom gospodarskom subjektu uputiti provedbeni akt kojim se od njega zahtijeva da prihvati prioritetne narudžbe utvrđene u provedbenom aktu i da im prednost ili da objasni zašto to nije moguće ili primjereno za taj gospodarski subjekt. Odluka Komisije mora se temeljiti na objektivnim podacima koji pokazuju da je takvo davanje prednosti neophodno kako bi se osiguralo održavanje vitalnih društvenih gospodarskih djelatnosti na jedinstvenom tržištu.
3. Ako gospodarski subjekt kojem je upućena odluka iz stavka 2. prihvati zahtjev za prihvaćanje narudžbi navedenih u odluci i davanje prednosti tim narudžbama, ta obveza ima prednost pred bilo kojom obvezom na činidbu na temelju privatnog ili javnog prava.
4. Ako gospodarski subjekt kojem je upućena odluka iz stavka 2. odbije zahtjev za prihvaćanje narudžbi navedenih u odluci i davanje prednosti tim narudžbama, u roku od 10 dana od obavijesti o odluci Komisiji dostavlja obrazloženje u kojem navodi opravdane razloge zbog kojih, s obzirom na ciljeve ove odredbe, nije moguće ili primjereno ispuniti zahtjev. Ti razlozi uključuju nemogućnost gospodarskog subjekta da izvrši prioritetnu narudžbu zbog nedostatnog proizvodnog kapaciteta ili ozbiljnog rizika da bi prihvaćanje narudžbe dovelo do posebnih teškoća ili ekonomskog opterećenja za subjekt ili druga razmatranja usporedive težine.

Komisija može javno objaviti to obrazloženje ili njegove dijelove, vodeći pritom računa o poslovnoj povjerljivosti.
5. Ako gospodarski subjekt s poslovnim nastanom u Uniji podliježe mjeri treće zemlje koja uključuje prioritetne narudžbe, o tome obavješćuje Komisiju.
6. Komisija donosi odluku iz stavka 2. u skladu s primjenjivim pravom Unije, uključujući načela nužnosti i proporcionalnosti, te obvezama Unije na temelju međunarodnog prava. U odluci se posebno uzimaju u obzir legitimni interesi predmetnog gospodarskog subjekta i sve dostupne informacije o troškovima i naporu koji su potrebni za bilo kakvu promjenu u redoslijedu proizvodnje. U njoj se navodi pravna osnova za njezino donošenje, utvrđuju rokovi u kojima se prioritetna narudžba treba izvršiti i, prema potrebi, navode proizvod i količina. Navode se novčane kazne predviđene člankom 28. za nepoštovanje odluke. Prioritetna narudžba mora biti pošteno i razumnoj cijeni.
7. Ako gospodarski subjekt prihvati prioritetnu narudžbu i da joj prednost, nije odgovoran za kršenje ugovornih obveza uređenih pravom države članice koje je potrebno kako bi se izvršila prioritetna narudžba. Odgovornost se isključuje samo u

mjeri u kojoj je kršenje ugovornih obveza nužno za poštovanje potrebnog davanja prednosti.

8. Provedbeni akti iz stavka 2. donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s učincima krize na jedinstveno tržište, Komisija u skladu s postupkom iz članka 42. stavka 3. donosi provedbene akte koji se odmah primjenjuju.

Članak 28.

Novčane kazne za subjekte zbog nepoštovanja obveze odgovora na obvezne zahtjeve za informacije ili nepoštovanja prioriternih narudžbi

1. Ako se to smatra potrebnim i proporcionalnim, Komisija može odlukom izreći novčane kazne:
 - (a) ako, kao odgovor na zahtjev podnesen na temelju članka 24., predstavnička organizacija gospodarskih subjekata ili određeni gospodarski subjekt namjerno ili iz krajnje nepažnje dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili ako ih ne dostavi u propisanom roku;
 - (b) ako gospodarski subjekt namjerno ili iz krajnje nepažnje ne ispuní obvezu obavješćivanja Komisije o obvezi prema trećoj zemlji u skladu s člankom 27. ili ne objasni zašto nije prihvatio prioriternu narudžbu;
 - (c) ako gospodarski subjekt namjerno ili iz krajnje nepažnje ne ispuní obvezu koju je prihvatio, odnosno davanje prednosti određenim narudžbama robe relevantne u slučaju krize („prioriterna narudžba”) u skladu s člankom 27.
2. Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. točaka (a) i (b) ne smiju biti veće od 200 000 EUR.
3. Novčane kazne izrečene u slučajevima iz stavka 1. točke (c) ne smiju biti veće od 1 % prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini za svaki radni dan nepoštovanja obveze u skladu s člankom 27. (prioriterna narudžba), računajući od datuma utvrđenog u odluci i ne premašujući 1 % ukupnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini.
4. Pri određivanju iznosa novčane kazne u obzir se uzimaju veličina i gospodarski resursi predmetnog gospodarskog subjekta te priroda, težina i trajanje povrede, vodeći računa o načelima proporcionalnosti i prikladnosti.
5. Sud Europske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka Komisije kojima je ona odredila novčanu kaznu. On izrečenu novčanu kaznu može poništiti, smanjiti ili povećati.

Članak 29.

Rok zastare za izricanje novčanih kazni

1. Ovlašt Komisije za izricanje novčanih kazni u skladu s člankom 30. podliježe sljedećim rokovima zastare:
 - (a) dvije godine za povrede odredaba o zahtjevima za informacije u skladu s člankom 24.;
 - (b) tri godine za povrede odredaba o obvezi davanja prednosti proizvodnji robe relevantne u slučaju krize u skladu s člankom 26. stavkom 2.

2. Rok počinje teći na dan kad Komisija sazna za povredu. Međutim, u slučaju kontinuiranih ili ponavljanih povreda, rok počinje teći na dan prestanka povrede.
3. Istjecanje roka zastare prekida se svakim djelovanjem koje poduzmu Komisija ili nadležna tijela država članica radi osiguravanja usklađenosti s odredbama ove Uredbe.
4. Prekid istjecanja roka zastare primjenjuje se na sve stranke koje se smatraju odgovornima za sudjelovanje u povredi.
5. Nakon svakog prekida rok počinje teći iznova. Međutim, rok zastare istječe najkasnije na dan isteka razdoblja koje je jednako dvostrukom roku zastare ako Komisija nije izrekla novčanu kaznu. To se razdoblje produljuje za onoliko vremena koliko je rok zastare suspendiran jer je odluka Komisije predmet postupka pred Sudom Europske unije.

Članak 30.

Rokovi zastare za izvršenje novčanih kazni

1. Ovlasti Komisije za izvršenje odluka donesenih u skladu s člankom 28. podliježu roku zastare od pet godina.
2. Rok počinje teći na dan kad odluka postane konačna.
3. Rok zastare za izvršenje novčanih kazni prekida se:
 - (a) dostavom odluke o izmjeni prvotnog iznosa novčane kazne ili o odbijanju zahtjeva za izmjenu;
 - (b) bilo kojom radnjom Komisije ili države članice, koja djeluje na zahtjev Komisije, čiji je cilj izvršenje plaćanja novčane kazne.
4. Nakon svakog prekida rok počinje teći iznova.
5. Rok zastare za izvršenje novčanih kazni suspendira se:
 - (a) sve dok traje dopušteno vrijeme plaćanja;
 - (b) sve dok je izvršenje plaćanja obustavljeno prema odluci Suda Europske unije.

Članak 31.

Pravo na saslušanje u slučaju izricanja novčanih kazni

1. Prije donošenja odluke u skladu s člankom 28. Komisija predmetnom gospodarskom subjektu ili predstavničkim organizacijama gospodarskih subjekata daje priliku da budu saslušani o:
 - (a) preliminarim nalazima Komisije, među ostalim o svim pitanjima o kojima je Komisija iznijela prigovore;
 - (b) mjerama koje Komisija namjerava poduzeti s obzirom na preliminarne nalaze na temelju točke (a) ovog stavka.
2. Predmetni poduzetnici i predstavničke organizacije gospodarskih subjekata mogu se očitovati o preliminarim nalazima Komisije u roku koji je Komisija odredila u svojim preliminarim nalazima, a koji ne smije biti kraći od 21 dana.

3. Komisija svoje odluke temelji samo na prigovorima o kojima su se predmetni gospodarski subjekti i predstavničke organizacije gospodarskih subjekata mogli očitovati.
4. U svim postupcima u potpunosti se poštuje pravo na obranu predmetnog gospodarskog subjekta ili predstavničkih organizacija gospodarskih subjekata. Predmetni gospodarski subjekt ili predstavničke organizacije gospodarskih subjekata imaju pravo na uvid u spis Komisije pod uvjetima dogovorenog otkrivanja, podložno legitimnom interesu gospodarskih subjekata u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo na uvid u spis ne odnosi se na povjerljive informacije i interne dokumente Komisije ili tijela država članica. Pravo na uvid posebno se ne odnosi na korespondenciju između Komisije i tijela država članica. Odredbe ovog stavka ni na koji način ne sprečavaju Komisiju da otkrije i upotrijebi informacije koje su neophodne kako bi dokazala povredu propisa.

Poglavlje II.

Ostale mjere za osiguravanje dostupnosti robe i usluga relevantnih u slučaju krize

Članak 32.

Koordinirana distribucija strateških rezervi

Ako se strateške rezerve koje su stvorile države članice u skladu s člankom 12. pokažu nedostatnima za ispunjavanje potreba povezanih s izvanrednim okolnostima na jedinstvenom tržištu, Komisija, uzimajući u obzir mišljenje savjetodavne skupine, može preporučiti državama članicama da ciljano distribuiraju strateške rezerve, ako je to moguće, uzimajući u obzir potrebu da se poremećaji na jedinstvenom tržištu dodatno ne pogoršaju, među ostalim na zemljopisnim područjima koja su naročito pogođena takvim poremećajima, te u skladu s načelima nužnosti, proporcionalnosti i solidarnosti te uspostavom najučinkovitije upotrebe rezervi radi okončanja izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Članak 33.

Mjere za osiguravanje dostupnosti robe i usluga relevantnih u slučaju krize i opskrbe njima

1. Ako smatra da postoji rizik od nestašice robe relevantne u slučaju krize, Komisija može preporučiti državama članicama da provedu posebne mjere kako bi se osigurala učinkovita reorganizacija lanaca opskrbe i proizvodnih linija te da iskoriste postojeće zalihe kako bi povećale dostupnost robe i usluga relevantnih u slučaju krize te opskrbu tom robom i uslugama što prije.
2. Mjere iz stavka 1. naročito mogu uključivati mjere:
 - (a) olakšavanje proširenja ili prenamjene postojećih ili izgradnje novih proizvodnih kapaciteta za robu relevantnu u slučaju krize;
 - (b) olakšavanje proširenja postojećih ili stvaranja novih kapaciteta koji se odnose na uslužne aktivnosti;
 - (c) ubrzanja izdavanja dozvola za robu relevantnu u slučaju krize.

Dio V. Nabava

POGLAVLJE I.

NABAVA ROBE I USLUGA OD STRATEŠKE VAŽNOSTI I ROBE RELEVANTNE U SLUČAJU KRIZE KOJU PROVODI KOMISIJA U IME DRŽAVA ČLANICA TIJEKOM REŽIMA POJAČANOG OPREZA I REŽIMA ZA IZVANREDNE OKOLNOSTI

Članak 34.

Zahtjev država članica Komisiji za nabavu robe i usluga u njihovo ime

1. Dvije države članice ili više njih može zatražiti da Komisija u ime država članica koje žele da ih Komisija zastupa („države članice sudionice”) pokrene nabavu robe i usluga od strateške važnosti navedenih u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 9. stavkom 1. ili robe i usluga relevantnih u slučaju krize navedenih u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 14. stavkom 5.
2. Komisija procjenjuje korisnost, nužnost i proporcionalnost tog zahtjeva. Ako Komisija ne namjerava postupiti u skladu sa zahtjevom, o tome obavješćuje predmetne države članice i savjetodavnu skupinu iz članka 4. te navodi razloge odbijanja.
3. Ako Komisija pristane na nabavu u ime država članica, ona sastavlja prijedlog okvirnog sporazuma koji se sklapa s državama članicama sudionicama i kojim se Komisiji omogućuje nabava u njihovo ime. Tim sporazumom utvrđuju se detaljni uvjeti za nabavu u ime država članica sudionica iz stavka 1.

Članak 35.

Utvrđivanje i provedba pregovaračkog mandata Komisije

1. Sporazumom [iz članka 34. stavka 3.] utvrđuje se pregovarački mandat kako bi Komisija sklapanjem novih ugovora djelovala kao središnje tijelo za nabavu relevantne robe i usluga od strateške važnosti ili robe i usluga relevantnih u slučaju krize u ime država članica sudionica.
2. U skladu sa sporazumom, Komisija može imati pravo sklapati, u ime država članica sudionica, ugovore s gospodarskim subjektima, uključujući pojedinačne proizvođače robe i usluga od strateške važnosti ili robe i usluga relevantnih u slučaju krize, povezane s kupnjom takve robe ili usluga.
3. Predstavnici Komisije ili stručnjaci koje imenuje Komisija mogu obavljati posjete na licu mjesta na lokacijama proizvodnih postrojenja relevantne robe od strateške važnosti ili robe relevantne u slučaju krize.
4. Komisija provodi postupke nabave i u ime država članica sudionica s gospodarskim subjektima sklapa ugovore koji iz njih proizlaze.

Članak 36.

Modaliteti nabave koju provodi Komisija u ime država članica

1. Nabavu na temelju ove Uredbe provodi Komisija u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁴ za vlastitu nabavu.
2. Ugovori mogu sadržavati klauzulu u kojoj se navodi da država članica koja nije sudjelovala u postupku nabave može postati stranka ugovora nakon njegova potpisivanja, i u njoj se detaljno utvrđuju postupak za pridruženje i njegovi učinci.

POGLAVLJE II.

ZAJEDNIČKA NABAVA TIJEKOM REŽIMA POJAČANOG OPREZA I REŽIMA ZA IZVANREDNE OKOLNOSTI

Članak 37.

Postupak zajedničke nabave

Ako je potrebno provesti zajedničku nabavu između Komisije i jednog javnog naručitelja ili više njih iz država članica u skladu s pravilima utvrđenima u članku 165. stavku 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća, države članice mogu u potpunosti kupiti, unajmiti ili zakupiti kapacitete koji su zajednički nabavljeni.

POGLAVLJE III.

NABAVA KOJU PROVODE DRŽAVE ČLANICE TIJEKOM REŽIMA ZA IZVANREDNE OKOLNOSTI

Članak 38.

Savjetovanje i koordinacija povezani s pojedinačnom nabavom koju provode države članice

Nakon aktivacije režima za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u skladu s člankom 14., države članice savjetuju se međusobno i s Komisijom i koordiniraju svoja djelovanja s Komisijom i predstavnicima drugih država članica u savjetodavnoj skupini prije pokretanja nabave robe i usluga relevantnih u slučaju krize navedenih u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 14. stavka 5. u skladu s Direktivom 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁵.

Članak 39.

Zabrana državama članicama sudionicama da provode pojedinačnu nabavu

Ako je aktiviran režim za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u skladu s člankom 16. i ako je nabava koju provodi Komisija u ime država članica pokrenuta u skladu s člancima od 34. do 36., javni naručitelji država članica sudionici ne smiju nabavljati robu ili usluge obuhvaćene takvom nabavom drugim sredstvima.

⁵⁴ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (*SL L 193, 30.7.2018., str. 1.*).

⁵⁵ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (*SL L 94, 28.3.2014., str. 65.*).

Dio VI.

Završne odredbe

Članak 40.

Zaštita osobnih podataka

1. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje obveze država članica koje se odnose na njihovu obradu osobnih podataka na temelju Uredbe (EU) 2016/679 i Direktive 2002/58/EZ o privatnosti i elektroničkim komunikacijama ni obveze Komisije te, prema potrebi, drugih institucija i tijela Unije koje se odnose na njihovu obradu osobnih podataka na temelju Uredbe (EU) 2018/1725, pri ispunjavanju njihovih odgovornosti.
2. Osobni podaci ne smiju se obrađivati niti priopćavati, osim ako je to neophodno za potrebe ove Uredbe. U tim se slučajevima prema potrebi primjenjuju uvjeti iz Uredbe (EU) 2016/679 i Uredbe (EU) 2018/1725.
3. Ako obrada osobnih podataka nije neophodna za funkcioniranje mehanizama uspostavljenih ovom Uredbom, osobni podaci anonimiziraju se tako da se ne može utvrditi identitet ispitanika.

Članak 41.

Digitalni alati

Komisija i države članice mogu uspostaviti interoperabilne digitalne alate ili IT infrastrukture kojima se podupiru ciljevi ove Uredbe. Ti alati ili infrastrukture mogu se razviti izvan trajanja izvanrednih okolnosti na jedinstvenom tržištu.

Komisija provedbenim aktima utvrđuje tehničke aspekte tih alata ili infrastrukture. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 42. stavka 2.

Članak 42.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor za Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 43.

Delegirani akti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od datuma stupanja na snagu ove Direktive ili bilo kojeg drugog datuma koji odrede suzakonodavci.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj

navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 4.

Izvješće i preispitivanje

1. Do [Ured za publikacije: unijeti datum = pet godina od stupanja na snagu ove Uredbe] i svakih pet godina nakon toga Komisija dostavlja izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju sustava za planiranje za nepredvidive situacije, pojačan oprez i odgovor na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu u kojem, prema potrebi, predlaže eventualna poboljšanja i prilaže mu, prema potrebi, relevantne zakonodavne prijedloge.
2. To izvješće uključuje evaluaciju rada savjetodavne skupine koja djeluje unutar okvira za izvanredne okolnosti uspostavljenog ovom Uredbom i njegova odnosa s radom drugih relevantnih tijela za upravljanje krizama na razini Unije.

Članak 45.

Stavljanje izvan snage

Uredba Vijeća (EZ) br. 2679/98 stavlja se izvan snage s učinkom od [datum].

Članak 46.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o Instrumentu za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu

1.2. Predmetna područja politike

Unutarnje tržište; slobodno kretanje robe, usluga i osoba

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

X novo djelovanje

☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja⁵⁶

☐ produženje postojećeg djelovanja

☐ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći je cilj Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu (SMEI) pojačati oprez u odnosu na krize na jedinstvenom tržištu i odgovor na te krize te poboljšati neometano funkcioniranje jedinstvenog tržišta u kriznim vremenima. U tu će se svrhu Instrumentom za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu EU-u osigurati dobro prilagođen paket kriznih instrumenata koji omogućuju brz i djelotvoran odgovor na svaku buduću krizu koja prijeti ometanjem funkcioniranja jedinstvenog tržišta, nadopunjujući druge postojeće mehanizme EU-a, među ostalim boljom koordinacijom, transparentnošću i brzinom. Cilj je ojačati funkcioniranje jedinstvenog tržišta i pružiti brza i praktična rješenja za pitanja slobodnog kretanja robe, usluga i osoba te opskrbe u kriznim vremenima.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni cilj br. 1.

Što veće smanjenje prepreka slobodnom kretanju robe, usluga i osoba u kriznim vremenima

Posebni cilj br. 1 je smanjiti prepreke slobodnom kretanju robe, usluga i osoba u kriznim vremenima pružanjem paketa instrumenata s rješenjima kako bi se osigurao dobro koordiniran pojačan oprez na razini EU-a i odgovor na krize koje utječu na jedinstveno tržište. U tu svrhu očekuje se paket instrumenata s rješenjima koja se sastoje od mjera pojačanog opreza, koordinacije i transparentnosti kojima se osiguravaju usklađeniji i usmjereniji odgovori država članica te potrebna transparentnost u pogledu prepreka slobodnom kretanju.

⁵⁶

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Posebni cilj br. 2.

Otklanjanje nestašica i jamčenje dostupnosti robe i usluga relevantnih u slučaju krize

Cilj je ovog posebnog cilja olakšati brza i praktična rješenja za pitanja opskrbe u kriznim vremenima. U tu se svrhu očekuje da će se osigurati odgovarajući mehanizmi za pojačan oprez, koordinaciju i transparentnost namijenjeni pružanju usmjerenog odgovora politike i svim sudionicima na jedinstvenom tržištu omogućavanjem razmjene informacija i bliske suradnje s industrijom/dionicima radi utvrđivanja uskih grla u lancima opskrbe i potreba za kapacitetima koji su relevantni u slučaju krize te poduzimanjem daljnjih mjera kad je to potrebno kako bi se osigurala dostupnost robe i usluga relevantnih u slučaju krize u izvanrednim okolnostima.

1.4.3. *Očekivani rezultati i učinak*

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Inicijativom će se građanima i poduzećima osigurati pristup jedinstvenom tržištu u kriznim vremenima te će se pružiti potpora utvrđenim lancima opskrbe, čime će se osigurati funkcioniranje jedinstvenog tržišta i bolji opći odgovor na krizu na razini EU-a zahvaljujući dostupnosti proizvoda relevantnih u slučaju krize za odgovor na krizu, a stvorit će se i neizravne društvene koristi u smislu poboljšanja životnih uvjeta i kvalitete života građana te spašavanja života, ovisno o vrsti krize.

Očekuje se da će se inicijativom pridonijeti ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, posebno cilja br.1 „Svijet bez siromaštva”, cilja br. 8 „Dostojanstven rad i ekonomski rast”, cilja br.9 „Industrija, inovacije i infrastruktura”, cilja br. 10 „Smanjenje nejednakosti” i cilja br. 16 „Mir, pravda i snažne institucije”.

To će pozitivno utjecati na poduzeća, ponajprije tijekom izvanrednih okolnosti, zbog boljeg odgovora na krizu koji se pruža na razini EU-a, što dovodi do smanjenja broja prepreka slobodnom kretanju i bolje dostupnosti proizvoda relevantnih u slučaju krize. Mjere u paketu instrumenata koje bi izravno pozitivno utjecale na poduzeća uključuju ključna načela za osiguravanje slobodnog kretanja i mjera potpore, transparentnost i administrativnu pomoć tijekom izvanrednih okolnosti, javnu nabavu tijekom izvanrednih okolnosti i mjere za brže stavljanje proizvoda na tržište tijekom izvanrednih okolnosti te ubrzavanje izdavanja dozvola tijekom izvanrednih okolnosti. Međutim, poduzeća bi se mogla suočiti i s troškovima te bi to moglo utjecati na njihovo poslovanje, posebno zbog mjera za potporu lancima opskrbe tijekom izvanrednih okolnosti, osobito zbog zahtjeva za informacije upućenih poduzećima, obveza povećanja proizvodnje i prihvatanja prioritetnih narudžbi.

Građani bi imali koristi od općenito boljeg odgovora na krizu na razini EU-a zahvaljujući postojanju koordinacijskih mehanizama i paketa instrumenata kojima se osiguravaju manje prepreka slobodnom kretanju i bolja dostupnost proizvoda relevantnih u slučaju krize. Osim toga, izravno bi imali koristi od ključnih načela za osiguravanje slobodnog kretanja, posebno u pogledu slobodnog kretanja osoba u svojstvu radnika i potrošača. Mogli bi izravno imati i koristi od distribucije proizvoda od strateške važnosti relevantnih u slučaju krize iz prethodno stvorenih zaliha. Nema izravnih troškova za građane.

Države članice imale bi koristi od općenito boljeg odgovora na krizu na razini EU-a i izravno bi imale koristi od postojanja posebnog upravljačkog tijela koje bi

osiguravalo koordinaciju tijekom krize koja utječe na jedinstveno tržište. Za države članice nastali bi administrativni troškovi i troškovi usklađivanja za niz mjera predviđenih u okviru paketa instrumenata, među ostalim za planiranje za nepredvidive situacije, prikupljanje informacija o lancima opskrbe, sudjelovanje u povezivanju i stvaranju strateških rezervi u okviru režima pojačanog opreza, kao i u režimu za izvanredne okolnosti za usklađivanje s ključnim načelima slobodnog kretanja, mjere za transparentnost i administrativnu pomoć, usklađenost s mjerama za stavljanje na tržište proizvoda relevantnih u slučaju krize, sudjelovanje u javnoj nabavi tijekom izvanrednih okolnosti i mjere koje utječu na lance opskrbe relevantne u slučaju krize za vrijeme izvanrednih okolnosti.

Za Komisiju smatramo da su aktivnosti izrade novih smjernica, preporuka i koordinacije obveznih mjera dio uobičajenih aktivnosti. Komisija bi ipak snosila dodatne posebne troškove, posebno za organizaciju sastanaka savjetodavne skupine za Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, organizaciju osposobljavanja i simulacija izvanrednih okolnosti namijenjenih nacionalnim stručnjacima, organizaciju povezivanja među poduzećima, analizu obavijesti u okviru transparentnosti i administrativne pomoći.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Komisija će pet godina od početka primjene predmetnih zakonodavnih akata provesti evaluaciju djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti, proporcionalnosti i supsidijarnosti ove zakonodavne inicijative i podnijeti izvješće o glavnim nalazima Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Komisija u tom izvješću o evaluaciji može predložiti načine za poboljšanje Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu. Taj mehanizam preispitivanja sličan je mehanizmima preispitivanja iz Komisijina Prijedloga uredbe Vijeća o okviru mjera za osiguranje isporuke medicinskih protumjera potrebnih tijekom krize u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja na razini Unije i iz Komisijina Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima).

Države članice i predstavničke organizacije gospodarskih subjekata bit će obvezne Komisiji dostaviti informacije potrebne za pripremu tog izvješća.

Komisija i države članice redovito će pratiti primjenu pravnih akata, posebno učinkovitost mjera kojima se olakšava slobodno kretanje robe, osoba i usluga tijekom krize na predmetne osobe i poduzeća, kao i funkcioniranje jedinstvenog tržišta, te učinke zahtjeva za informacije i praćenje, stvaranje i distribuciju strateških rezervi i druge mjere kojima se povećava dostupnost proizvoda i usluga na jedinstvenom tržištu gospodarskim subjektima i njihovim predstavnicima.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Nije primjenjivo jer primjena instrumenta ovisi o pojavi krize koja se po svojoj prirodi ne može predvidjeti.

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili

komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*): gospodarske djelatnosti na cijelom jedinstvenom tržištu duboko su integrirane. Sve je češća interakcija među poduzećima, pružateljima usluga, klijentima, potrošačima i radnicima iz različitih država članica koji se oslanjaju na svoja prava slobodnog kretanja. Iskustvo iz prijašnjih kriza pokazalo je da su proizvodni kapaciteti u cijelom EU-u često neravnomjerno raspoređeni (npr. proizvodne linije određenih proizvoda prvenstveno se nalaze u nekoliko država članica, kao što je slučaj s osobnom zaštitnom opremom). Usporedno s tim, ako dođe do krize, potražnja za robom ili uslugama relevantnima u slučaju krize na cijelom području EU-a isto tako može biti neujednačena. Cilj osiguravanja neometanog i neporemećenog funkcioniranja jedinstvenog tržišta ne može se ostvariti jednostranim nacionalnim mjerama. Nadalje, čak i ako bi se mjerama koje bi pojedinačno donosile države članice moglo u određenoj mjeri na nacionalnoj razini otkloniti nedostatke proizašle iz krize, zapravo je vjerojatnije da bi se takvim mjerama dodatno pogoršala predmetna kriza na razini cijelog EU-a zbog stvaranja dodatnih prepreka slobodnom kretanju i/ili dodatnog pritiska na proizvode već pogođene nestašicama.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*): uvođenje pravila kojima se uređuje funkcioniranje jedinstvenog tržišta u podijeljenoj je nadležnosti EU-a i država članica. Već postoji mnogo okvira EU-a kojima se uređuju razni aspekti jedinstvenog tržišta i koji pridonose njegovu neometanom funkcioniranju propisivanjem usklađenih pravila koja se primjenjuju na svim državnim područjima država članica.

Međutim, postojećim okvirima EU-a općenito se propisuju pravila koja se odnose na svakodnevno funkcioniranje jedinstvenog tržišta, izvan posebnih kriznih scenarija. Međutim, neki prijedlozi koje je Komisija nedavno donijela sadržavaju određene odredbe relevantne za krizu. Ipak, trenutačno ne postoje nikakva horizontalna pravila ni mehanizmi koji obuhvaćaju aspekte kao što su planiranje za nepredvidive situacije, praćenje kriza te mjere za odgovor na krize, koji bi se usklađeno primjenjivali u svim gospodarskim sektorima i na cijelom jedinstvenom tržištu.

Instrument za izvanredne okolnosti upotrebljavao bi se samo radi osiguravanja koordiniranog pristupa za odgovor na krize koje imaju važne prekogranične učinke i ugrožavaju funkcioniranje jedinstvenog tržišta te ako već ne postoji instrument EU-a ili ako postojećim instrumentima nisu utvrđene odredbe povezane s krizom. Uvođenjem mjera za nepredvidive situacije i mjera pojačanog opreza na cijelom jedinstvenom tržištu može se olakšati koordiniranje mjera za odgovor u slučaju krize. Nadalje, takve se mjere mogu nadopunjavati djelotvornom i učinkovitom koordinacijom i suradnjom između Komisije i država članica tijekom krize kako bi se osiguralo poduzimanje najprikladnijih mjera za otklanjanje posljedica krize.

Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu nije namijenjen tomu da se utvrdi detaljni skup odredaba na razini EU-a na koje bi se trebalo isključivo oslanjati u slučaju krize. Umjesto toga, namijenjen je tomu da se utvrdi i osigura usklađena primjena mogućih kombinacija mjera koje se primjenjuju na razini EU-a zajedno s pravilima o koordiniranju mjera koje se poduzimaju na razini država članica. S obzirom na to, hitne mjere koje bi se mogle poduzeti na razini EU-a na temelju Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu provodile bi se u koordinaciji s mjerama za odgovor koje bi donijele države članice te bi se njima

nadopunjavale mjere država članica. Kako bi se omogućile takva koordinacija i komplementarnost, u okviru Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu navele bi se konkretne mjere koje države članice ne bi smjele uvoditi nakon što se na razini EU-a aktiviraju izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.

U tom bi kontekstu dodana vrijednost EU-a koja proizlazi iz ovog Instrumenta bila uvođenje mehanizama za brzo i strukturirano komuniciranje između Komisije i država članica, za koordinaciju i razmjenu informacija kad se jedinstveno tržište nađe pod pritiskom te za transparentno poduzimanje potrebnih mjera, čime bi se ubrzali postojeći mehanizmi te dodali novi usmjereni instrumenti za izvanredne okolnosti. Njime bi se zajamčila i transparentnost na cijelom unutarnjem tržištu, čime bi se osiguralo da poduzeća i građani koji se oslanjaju na prava slobodnog kretanja raspolazu primjerenim informacijama o primjenjivim mjerama u svim državama članicama. Time će se povećati pravna sigurnost koja će poduzećima i građanima omogućiti da donose utemeljene odluke.

Dodatna prednost djelovanja u tom području bila bi osiguravanje instrumenata za otpornost potrebnih EU-u za održavanje konkurentnosti industrije EU-a u geopolitičkom kontekstu u kojem se naši međunarodni konkurenti već mogu oslanjati na pravne instrumente kojima se omogućuje strukturirano praćenje poremećaja u lancima opskrbe i donošenje mogućih mjera za odgovor kao što su strateške rezerve.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Proteklih godina svijet je svjedočio nizu kriza, od pandemije bolesti COVID-19 do ruske invazije na Ukrajinu. To neće biti posljednje krize s kojima će se svijet morati suočiti. Uz geopolitičke nestabilnosti, klimatske promjene i posljedične prirodne katastrofe, gubitak bioraznolikosti te globalna gospodarska nestabilnost mogli bi dovesti do drugih, novih izvanrednih okolnosti. Nažalost, ne postoji kristalna kugla koja bi nam pomogla predvidjeti točno vrijeme i oblik sljedeće krize.

Kao što su pokazale nedavne krize, potpuno operativno jedinstveno tržište i neometana suradnja država članica u pitanjima jedinstvenog tržišta mogu znatno ojačati otpornost EU-a i njegov odgovor na krizu. Stoga bi Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, za koji se u ovoj procjeni učinka analiziraju različite opcije politike, trebao pružiti nacrt za odgovor EU-a na pitanja jedinstvenog tržišta u budućim krizama. Trebalo bi uzeti u obzir pouke iz prošlih izvanrednih okolnosti te ih ekstrapolirati na moguće buduće izvanredne okolnosti.

Europsko vijeće izjavilo je u svojim zaključcima od 1. i 2. listopada 2020. da će EU iz pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 izvući pouke te se pozabaviti preostalom fragmentacijom, preprekama i nedostacima na jedinstvenom tržištu pri suočavanju s izvanrednim okolnostima. Komisija je u komunikaciji „Ažuriranje nove industrijske strategije” najavila uvođenje instrumenta za osiguravanje slobodnog kretanja osoba, robe i usluga te veće transparentnosti i koordinacije u kriznim vremenima. Inicijativa je dio programa rada Komisije za 2022. Europski parlament pozitivno je reagirao na plan Komisije da predstavi Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu i pozvao Komisiju da razradi taj instrument kao pravno obvezujući strukturni instrument kojim bi se zajamčilo slobodno kretanje osoba, robe i usluga u slučaju budućih kriza.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Prijedlog je politički prioritet Europske komisije i njime se ispunjava obveza osiguravanja neometanog funkcioniranja jedinstvenog tržišta. Inicijativa predstavlja sinergije s različitim instrumentima, na primjer s horizontalnim mehanizmima za odgovor na krizu (mehanizam za integrirani politički odgovor na krizu – IPCR), s mjerama usmjerenima na posebne aspekte upravljanja krizom (Uredba Vijeća (EZ) br. 2679/98 od 7. prosinca 1998. o funkcioniranju unutarnjeg tržišta u odnosu na slobodno kretanje robe među državama članicama, Uredba (EU) 2015/479 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2015. o zajedničkim pravilima za izvoz), s posebnim sektorskim kriznim mjerama (Europski mehanizam za pripravnost i odgovor na krize u području sigurnosti opskrbe hranom – EFSCM, Uredba (EU) 2021/953 o uspostavi EU digitalne COVID potvrde, Uredba (EU) 123/2022 o pojačanoj ulozi Europske agencije za lijekove u pripravnosti za krizne situacije i upravljanju njima u području lijekova i medicinskih proizvoda, Odluka Komisije od 16. rujna 2021. o osnivanju tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize, Uredba (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda (Uredba o ZOT-u) i povezana uredba o ZOT-u proizvoda ribarstva, Komunikacija Komisije „Plan za krizne situacije za prometni sektor”).

Istodobno, niz inicijativa koje su nedavno predložene i o kojima se trenutačno vodi rasprava odnose se na aspekte relevantne za odgovor i pripravnost na krize. Međutim, te inicijative imaju ograničeno područje primjene koje obuhvaća određene vrste kriznih scenarija i nisu namijenjene uspostavljanju općeg horizontalnog okvira za upravljanje krizama. U mjeri u kojoj te inicijative uključuju sektorski okvir za odgovor i pripravnost na krize taj će okvir, kao *lex specialis*, imati prednost u odnosu na Instrument za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu:

- Komisijin Prijedlog uredbe o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju,
- Komisijin Prijedlog o izmjeni Uredbe (EZ) br. 851/2004 o osnivanju Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti,
- Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća o okviru mjera za osiguranje isporuke medicinskih protumjera potrebnih tijekom krize u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja na razini Unije,
- Komisijin Prijedlog europskog akta o čipovima,
- Komisijin Prijedlog akta o podacima,
- Komisijin Prijedlog o izmjeni Zakonika o schengenskim granicama,
- Komisijin Prijedlog direktive o otpornosti kritičnih subjekata.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Za periodične rashode, koji proizlaze iz troškova osoblja unutar Komisije za predviđene aktivnosti osposobljavanja i potrebno proširenje informatičkog alata koji se upotrebljava za sustav obavješćivanja, izvor financiranja mogao bi se utvrditi preraspodjelom sredstava Unije u okviru Programa jedinstvenog tržišta.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

Napomena: s obzirom na prirodu inicijative, koja je usko povezana s pojavom krize nepredvidive prirode i razmjera, ne može se navesti trajanje inicijative.

☐ Ograničeno trajanje

- ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

☐ Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja⁵⁷

X Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- **X** putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☐ putem izvršnih agencija

☐ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

☐ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu
- ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

Za provedbu ove Uredbe primjenjuju se standardna pravila za praćenje rashoda Komisije.

⁵⁷ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Način upravljanja ovom inicijativom je izravno upravljanje Komisije, a njezine će se odgovornosti u provedbi te inicijative odnositi na njezine službe.

Izvješće Komisije Vijeću pet godina od stupanja na snagu ove Uredbe i svakih pet godina nakon toga o funkcioniranju sustava za planiranje za nepredvidive situacije, pojačanog opreza i odgovora na izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu, u kojem, prema potrebi, predlažu eventualna poboljšanja.

To preispitivanje obuhvaća evaluaciju rada savjetodavne skupine uspostavljene ovom Uredbom unutar okvira za izvanredne okolnosti uspostavljenog ovom Uredbom i njegova odnosa s radom drugih relevantnih tijela za upravljanje krizama na razini Unije.

Provodi se savjetovanje s državama članicama te se njihova stajališta i preporuke o provedbi okvira za izvanredne okolnosti odražavaju u završnom izvješću. Komisija prema potrebi predstavlja prijedloge koji se temelje na tom izvješću kako bi izmijenila ovu Uredbu ili dala daljnje prijedloge.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Kontrole su dio Komisijina sustava unutarnje kontrole. Te nove aktivnosti dovest će do neznatnih dodatnih troškova kontrole na razini glavne uprave.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Komisija osigurava da su, dok se provode djelovanja koja se financiraju u okviru ove Odluke, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijave, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama i osiguravanjem povrata neopravdano plaćenih iznosa te, ako se utvrde nepravilnosti, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznama.

Mjere koje provodi Komisija podlijegeat će *ex ante* i *ex post* kontrolama u skladu s Financijskom uredbom. Ugovorima i sporazumima kojima se financira provedba ove Uredbe izričito će se ovlastiti Komisija, uključujući OLAF i Revizorski sud, za provođenje revizija i istraga u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013, uključujući provjere i inspekcije na terenu.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Izravno upravljanje, u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe, poželjan je način jer će mjere provoditi Europska komisija, koja će osigurati koordinaciju s državama članicama i različitim dionicima. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

3.2. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. ⁵⁸	zemalja EFTA-e ⁵⁹	zemalja kandidatkin ja ⁶⁰	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
1	03.010101 – Rashodi za potporu Programu jedinstvenog tržišta	nedif.	DA	naknadno će se odrediti ⁶¹	naknadno će se odrediti ⁶¹	NE
1	03.020101 – Funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	dif.	DA	naknadno će se odrediti ⁶¹	naknadno će se odrediti ⁶¹	NE

⁵⁸ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁵⁹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁶⁰ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

⁶¹ Sporazumi o pridruživanju u okviru Programa jedinstvenog tržišta trenutačno su u postupku finalizacije.

3.3. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.3.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija
---	----------	---

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

GU: GROW			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Sljedeće godine	UKUPNO
•Odobrena sredstva za poslovanje								
Proračunska linija 03.020101 – Funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	Obveze	(1a)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Plaćanja	(2a)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁶²								
Proračunska linija 03.010101 – Rashodi za potporu Programu jedinstvenog tržišta		(3)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
UKUPNA odobrena sredstva za GU GROW	Obveze	=1a+1b +3	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Plaćanja	=2a+2b +3	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

⁶²

Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Plaćanja	(5)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Plaćanja	=5+6	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Plaćanja	(5)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Plaćanja	=5+6	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	----------	---------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
GU: GROW						
• Ljudski resursi		0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
• Ostali administrativni rashodi		0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
UKUPNO GU GROW	Odobrena sredstva	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632
---	-----------------------------------	-------	-------	-------	-------	--------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Sljedeće godine	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	0,946	0,711	0,711	0,711		3,079
	Plaćanja	0,821	0,836	0,711	0,711		3,079

3.3.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Napomena: s obzirom na prirodu inicijative i svojstvenost neočekivane, nepredvidive krize, ova procjena trenutačno nije moguća.

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	Vrsta ⁶³	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ⁶⁴ ...																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 1																		
POSEBNI CILJ br. 2...																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 2																		
UKUPNO																		

⁶³ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁶⁴ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.3.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	UKUPNO
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira					
Ljudski resursi	0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
Ostali administrativni rashodi	0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
Meduzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

Izvan NASLOVA 7.⁶⁵ višegodišnjeg financijskog okvira					
Ljudski resursi					
Ostali administrativni rashodi	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122
Meduzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122

UKUPNO	0,696	0,686	0,686	0,686	2,754
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

⁶⁵ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.3.3.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	4	4	4	4
20 01 02 03 (delegacije)				
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)				
01 01 01 11 (izravno istraživanje)				
Druge proračunske linije (navesti)				
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)				
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)				
XX 01 xx yy zz ⁶⁶	– u sjedištima			
	– u delegacijama			
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)				
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)				
Druge proračunske linije (navesti)				
UKUPNO	4	4	4	4

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	1 EPRV za tajništvo savjetodavne skupine
Vanjsko osoblje	

⁶⁶ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.3.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

U slučaju aktivacije režima za izvanredne okolnosti najprije će se razmotriti preraspodjela u okviru Programa jedinstvenog tržišta.

- ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije, odgovarajuće iznose te instrumente čija se upotreba predlaže.

- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

Objasniti što je potrebno te navesti predmetne naslove i proračunske linije te odgovarajuće iznose.

3.3.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☒ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁶⁷	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁶⁷ Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.4. Procijenjeni učinak na prihode

- ☐ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☒ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☒ na ostale prihode
 - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁶⁸						
			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
Stavka 4 2 9 – Ostale nenamjenske novčane i ugovorne kazne			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

Potencijalni namjenski prihodi u ovoj se fazi ne mogu ocijeniti jer nije sigurno hoće li se novčana kazna ostvariti.
--

⁶⁸

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.